

**Uchwała Nr XIII/75/2007
Rady Gminy Zakroczym
z dnia 12 grudnia 2007r.**

w sprawie:

Przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Zakroczym na lata 2007 – 2013

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 Ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, póź. 1591 , z późn. zm.) Rada Gminy w Zakroczymiu uchwała co następuje:

§ 1

Uchwalić Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Zakroczym na lata 2007 – 2013 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Zakroczym.

§ 3

1. Uchwała wchodzi w życie dniem podjęcia.
2. Uchwała wymaga opublikowania w Biuletynie Informacji Publicznej

PRZESADNICY
Rada Gminy Zakroczym
[Podpis]
[Podpis]

GMINA ZAKROCZYMIU

Opracowanie wykonat zespół
Instytutu Gospodarki Nieruchomościami w Katowicach
ul. Staromiejska 21/4, 40-013 Katowice

na zlecenie

Urzędu Gminy w Zakroczymlu

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY ZAKROCZYMIU

na lata 2007-2013

Autorzy:

mgr Gabriela Karmasz
mgr inż. Arkadiusz Borek
dr inż. Jerzy Gołubowicz

2007

Katowice, wrzesień 2007

WPROWADZENIE

Plan Rozwoju Lokalnego jest kluczowym narzędziem wspierającym zarządzanie na poziomie samorządu. Określa on strategię społeczno-gospodarczą gminy. Wskazuje cele i kierunki zaangażowania środków z funduszy strukturalnych, krajowych i własnych gminy.

Lokalny program rozwoju określa nie tylko ogólne cele (jak ma to miejsce przy tworzeniu strategii), lecz konkretne zadania, terminy ich realizacji oraz sposoby finansowania. Poszerza to możliwości inwestycyjne, umożliwia koncentrację inwestycji, a tym samym zwiększa szybkość ich realizacji, jednocześnie zmniejszając koszty.

Ideą wymogu przygotowania programów rozwoju jest przede wszystkim włączenie w proces wyznaczania celów rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych społeczności jak najszerzego spektrum odbiorców późniejszych działań, zwłaszcza dla obszaru stymulującego rozwój lokalny. Dokumenty takie powinny być tworzone przy współudziale partnerów społeczno-gospodarczych i stanowić istotny wkład w budowę społeczeństwa obywatelskiego. Powinny przyczynić się do realizacji najistotniejszych celów Gminy.

Celem programów rozwoju lokalnego jest również zapewnienie koncentracji środków na strategicznych działaniach samorządów. Środki finansowe powinny być wydawane na wczesniej zaplanowane inwestycje według zaprogramowanej w programach kolejności. Poza tym programy te mogą być realizowane w dłuższej perspektywie czasowej, co pozwoli lokalnemu samorządowi na konsumpcję środków z Funduszy Strukturalnych również w następnym okresie programowania. Dokumenty te będą monitorowane przez partnerów społecznych i będą podlegać czasowej aktualizacji. Programy mają służyć koncentracji środków i efektywności ich wykorzystania.

Plan Rozwoju Lokalnego jest to więc zbiór strategicznych celów głównych, celów szczegółowych i zadań realizacyjnych przeznaczonych do wprowadzenia w życie w celu poprawy sytuacji społeczno – gospodarczej wspólnoty samorządowej. Umożliwia pozyskanie środków finansowych, które zostaną przeznaczone na realizację wyznaczonych w nim zadań, środków pochodzących ze źródeł lokalnych, regionalnych, krajowych i zagranicznych (w tym przede wszystkim środków Unii Europejskiej).

W niniejszym dokumencie uwzględniono działania niezbędne do wprowadzenia w życie programu rozwoju miasta, takie jak: planowanie strategiczne, perspektywiczna ocena sytuacji społecznej, gospodarczej i finansowej, wieloletnie planowanie inwestycyjne oraz planowanie finansowe, monitorowanie i ocena wykonania przewidzianych zadań.

Plan zawiera zasady informowania mieszkańców, partnerów społecznych i podmiotów gospodarczych oraz pozyskiwania i wykorzystywania ich opinii w toku realizacji i aktualizacji zakresu przyjętych zadań. Zasady te zgrupowano w systemie monitoringu i komunikacji społecznej.

1. WSTĘP

1.1. Metodyka pracy nad opracowaniem Planu Rozwoju Lokalnego

Opracowanie Planu Rozwoju Lokalnego opiera się na metodyce zalecanej przez Unię Europejską. W jego budowie wyróżniono następujące kroki:

- Zdiagnozowanie bieżącej sytuacji;
- Wyznaczenie obszarów priorytetowych na podstawie diagnozy;
- Ustalenie celów strategicznych;
- Określenie zadań kwalifikujących się do finansowania ze środków unijnych;
- Zdefiniowanie kryteriów rankingujących,
- Określenie hierarchii ważności zadań według określonych kryteriów rankingujących;
- Opracowanie listy zadań.

Podczas opracowań przyjęto założenie, że Plan Rozwoju Lokalnego będzie:

- dotyczył realizacji długookresowych celów za pomocą ustalonych środków i przy wykorzystaniu posiadanych zasobów;
- dokumentem, w którym ogniskuje się pomysł na ekspansję Gminy wokół pewnych zasobów materialnych, ludzi, tradycji i dorobku kulturowego;
- dokumentem elastycznym wobec fundamentalnych zmian społeczno-ekonomicznych dokonujących się w otoczeniu;
- spójnym dążeniem programowym, a nie zbiorem życzeń.

Budując Plan Rozwoju Lokalnego uznano następujące procesy w otoczeniu za najważniejsze:

- szybkie zmiany gospodarcze;
- rozwój nowych technologii;
- wzrost zatrudnienia;
- rozwój rynku usług.

W dokumencie uwzględniono czynniki polityki regionalnej, takie jak:

- obniżona konkurencyjność polskiej gospodarki;
- szansa skorzystania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej;
- zasada subsydiarności (decentralizacja);
- koncentracja regionalna kapitału na rozwój;
- zasada montażu finansowego (łączenia środków);
- programy restrukturyzacyjne.

1.2. Cele Planu Rozwoju Lokalnego

Przyjęto, że opracowanie Planu Rozwoju Lokalnego pozwoli na:

- uzyskanie szerokiego poparcia ze strony wszystkich mieszkańców dla realizacji zadań określonych w dokumencie;
- osiągnięcie pełnego zintegrowania wszystkich planów gminnych tj. Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy, Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przeciwdziałaniu przemoc w rodzinie na terenie Gminy Zakroczym w 2007 roku, Wieloletniego Planu Inwestycyjnego;
- ciągłe monitorowanie i ewaluację planów strategicznych w cyklu rocznym.

W pracach nad Planem Rozwoju Lokalnego kierowano się polityką zrównoważonego rozwoju regionalnego, w takich aspektach jak:

- ochrona walorów środowiska naturalnego;
- przeciwdziałanie izolacji obszarów peryferyjnych;
- stworzenie równych szans rozwoju dla wszystkich mieszkańców;

Jako najważniejsze przyjęto zasady UE udzielania wsparcia finansowego na rozwój inicjatyw lokalnych:

- planowania i programowania;
- partnerstwa i solidarności społeczności lokalnej;
- ilościowo wymiernych efektów;
- łączenia inwestycji technicznych z inwestycjami w szkolenie ludzi;
- wdrażania przyjętych celów zgodnie z normami i przepisami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego;
- środki finansowe będą wydawane z ukierunkowaniem na zadania składające się na realizację Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy;
- koordynacji sił i środków oraz montażu finansowego;
- uzupełniania środków finansowych przez UE;
- wysokiego priorytetu dla monitorowania i ewaluacji.

W związku z powyższym przyjęto, że okresem planistycznym Planu Rozwoju Lokalnego będą lata 2007 – 2015, co jest spójne z okresami programowania w Unii Europejskiej.

1.3. Obszar działania Planu Rozwoju Lokalnego

Ponieważ Zakroczym to gmina miejsko-wiejska, przedstawione w Planie zadania będą realizowane w granicach administracyjnych całej gminy.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Zakroczym wdrażany będzie w ramach następujących obszarów:

- **W zakresie rozwijania potencjału gospodarczego Gminy Zakroczym:**

1. Pobudzanie gospodarki lokalnej;
2. Rozwój sektora MSP;
3. Rozwój nowoczesnych form gospodarki opartych o wysokie technologie i budowa społeczeństwa informacyjnego.

- **W zakresie poprawy jakości życia mieszkańców:**

4. Podniesienie kwalifikacji mieszkańców – rozwój edukacji;
5. Rozwój infrastruktury społecznej gminy i zapobieganie marginalizacji społecznej;
6. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i partycypacji społecznej mieszkańców Zakroczymia;
7. Rozwój funkcji turystycznych, rekreacyjnych i sportowych Gminy;
8. Zmniejszenie stopy bezrobocia w mieście i gminie;
9. Dostęp do dóbr kultury;
10. Podniesienie standardów opieki zdrowotnej.

- **W zakresie infrastruktury technicznej:**

11. Usprawnienie infrastruktury komunikacyjnej;
12. Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska naturalnego;
13. Rozbudowa, remonty i modernizacja tkanki mieszkaniowej gminy.

Plan Rozwoju Lokalnego określa głównie, choć nie jedynie, przedsięwzięcia realizowane przy współfinansowaniu ze strony Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej na terenie Gminy Zakroczym. Plan zawiera koncepcję zadań przewidzianych do realizacji przy współfinansowaniu za pomocą środków Unii Europejskiej w latach 2007-2013 (z możliwością finansowania do 2015 roku), a także z innych źródeł finansowania.

2. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze objętym działaniem Planu Rozwoju Lokalnego

2.1. Położenie i krótki rys historyczny

Zakroczym to gmina miejsko-wiejska położona w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego w powiecie nowodworskim oraz siedziba Urzędu Gminy. Graniczy z następującymi gminami:

- od wschodu z gminami Pomiechówek i Nowy Dwór Mazowiecki,
- od południa z gminami Czosnów i Leoncin,
- od zachodu z gminami Joniec, Żaluzki, Czerwiński n. Wisłą.

Obszar gminy obejmuje 71,42 km² (w tym obszar miasta około 20 km²) i rozciąga się między 20°37' długości geograficznej wschodniej i między 52°26' szerokości geograficznej północnej.

Gminę Zakroczym na koniec 2006 roku zamieszkiwało 6 250 osób, w tym w mieście 3 314 osób.

Zakroczym jest miastem charakteryzującym się wspaniałą historią oraz ciekawymi walorami krajoznawczymi, co pozwala na dynamiczny rozwój turystyki. Miasto i gmina posiadają sprzyjające warunki do uprawy i przetwórstwa warzyw i owoców „miekkich”, dlatego uważane są za jedno z najlepszych wytwórczych baz warzywno-ogrodniczych w Polsce.

Zakroczym jest jednym z najstarszych grodów na Mazowszu. Historia jego powstania rozpoczęła się wraz z kształtowaniem początków państwowości polskiej. Gród w swym pierwotnym istnieniu leżał niżej skarpy. Założeniem miasta był istniejący tu w średniowieczu gród strzegący przeprawy i brodu na Wisłę. Nazwa Zakroczym pochodzi od „zakrotu”, co znaczy tyle, co przekraczać rzekę; z etymologii nazwy miasta wynika zatem, iż miejscowość zawdzięcza swe określenie położeniu geograficznemu. Podanie głosi, że „pierwotnie miasto miało leżeć niżej w stosunku do obecnej miejscowości i nazywało się kroczym albo kroczyń”.

Gmina Zakroczym odznacza się ciekawymi walorami krajoznawczymi. Wysoka skarpa wiślana przecięta jest od zachodu spadającymi ku rzece wąwozami. Na niej rozłożone są niskie, drewniane murywane domki, dalej ciągną się gęste krzewy, niżej piaszczyste łąchy i rososchale, podmyte nurtem rzeki, drzewa. Ze zbocza skarpy otwiera się piękny widok na płynącą w dole rzekę, a za nią na płaskie, pokryte wikliną łęgi i ciemne plamy lasów zachodniej części puszczy kampsinowskiej.

Do najcenniejszych zabytków miasta zalicza się kościół parafialny pw. *Podwyższenia Krzyża*. Jest XV wieczna, murywana budowla w stylu gotycko-renaansowym z naroznymi basziami. Cennymi zabytkami są kościół i klasztor oo. Kapucynów. Kolejnym zabytkowym obiektem jest fort nr 1 w Zakroczymiu - jest jednym z elementów systemu fortyfikacji związanych z twierdzą Modlin. Na cmentarzu parafialnym znajduje się kwatery poświęcona

zofierzom poległym w obronie Zakroczyimia we wrześniu 1939 roku oraz liczne pomniki nagrobne z XVIII wieku. Na rynku natomiast stoi tzw. „łajacina”, pomnik ku czci powstańców z 1831 roku i 1863 roku oraz poległych w latach 1939-45. Ciekawym obiektem do zwiedzania jest Góra Zamkowa - dawne grodzisko, a także starostwo ulokowane wśród wiekowych lip nad brzegiem skarpy wiślanej w Zakroczymiu. Z zamku, mimo wojen i pożarów, zachowały się zabytkowe piwnice zabudowane prywatnym obiektem stylizowanym na dworek szlachecki.

Zakroczym i jego okolice to jedna z najlepszych baz przemysłu warzywno-ogrodniczego w Polsce. Poziom produkcji nie odbiega tu od standardów światowych. Zdolności wytwórcze poszczególnych gospodarstw są jednak w gminie większe od możliwości przetwórczych i dlatego władze gminy otwarte są jednak na propozycje inwestycyjne podmiotów gospodarczych z zewnątrz, zainteresowanych ulokowaniem swojego kapitału w dziedzinie przetwórstwa warzywno-owocowego. Dotyczy to upraw już stosowanych, jak też tych wprowadzonych dopiero do hodowli na większą skalę. Na terenie gminy działają dwa zrzeszenia producentów warzyw gruntowych, których głównymi celami działania są: koncentracja produkcji, wspólna sprzedaż towaru, dążenie do obniżenia kosztów produkcji i stabilizacja cen, wspólne planowanie działalności przetwórczej i dostosowanie jej do popytu, zwłaszcza pod względem jakości, a także promocja stosowania nieszkodliwych dla środowiska technologii produkcji.

2.2. Ład przestrzenny

2.2.1. Główne strefy funkcjonalne

Obecnie obowiązującym dokumentem planistycznym jest *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zakroczym*, przyjęte uchwałą Rady Gminy w Zakroczymiu dnia 29 marca 2001 roku.

W Studium sformułowane zostały m.in. zapisy dotyczące podstawowych grup funkcji na obszarze Gminy:

- obszary o wiodącej funkcji mieszkaniowej – 199 ha
- strefa usług i handlu – 18 ha
- strefa produkcji, przemysłu, składów oraz obsługi komunalnej – 71 ha
- tereny zielone z ekstensywnymi formami zagospodarowania -132 ha
- tereny nieurbanizowane (pola, sady) – 5043 ha
- lasy i parki – 978 ha
- wody płynące – 475 ha
- inne (towy, drogi...) – 226 ha

Zakroczym jest gminą o charakterze rolniczym, głównie nastawioną na produkcję warzyw i owoców miękkich. Większą część Gminy stanowią grunty orne. Głównie są to obszary małych gospodarstw, rozproszonych na terenie gminy lub tworzących zwarte zespoły zabudowy zagrodowej. Północna i zachodnia część gminy ma charakter wybitnie rolniczy.

Tereny skarpy wsiłanej i północno-wschodnia część Gminy, dochodząca do rzeki Wkry, jest bardzo atrakcyjna pod względem krajobrazowym. Znajdują się tutaj zespoły zabudowy letniskowej (Wólka Smoszevska - nad Wisłą). Tendencje urbanizacyjne występujące na tym obszarze mają charakter rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej i dotyczą skarpy wsiłanej w rejonie wsi Smoszewo i Wólka Smoszevska oraz terenów na północy Gminy w rejonie wsi Śniadowo.

Tereny o charakterze bardziej zurbanizowanym położone są na południe od trasy Warszawa-Gdańsk i na wschód od ciągnących się od Wisły kompleksów leśnych.

Podstawowe tereny zurbanizowane w tym rejonie to:

- Miasto Zakroczym;
- tereny położone wzdłuż ulic: Ostrzykowska, Duchowizna;
- tereny położone w rejonie ulicy Warszawskiej i Gałachy;
- tendencje urbanizacyjne o charakterze usługowo-magazynowo-składowym przy drodze Warszawa-Gdańsk.

Proces wyłożenia planu zagospodarowania przestrzennego dla miasta Zakroczym, obejmujący 1997 ha, został zakończony w dniu 25.05.2007 roku
Zatwierdzenie planu nastąpiło Uchwałą nr XI/54/2007 Rady Gminy Zakroczym w dniu 26.09.2007 roku.

Dotychczasowe pokrycie planem obejmowało około 15% powierzchni Gminy. Po zatwierdzeniu planu Miasta Zakroczym, pokrycie wynosi około 50% powierzchni Gminy.

Gmina jest właścicielem 135,1015 ha gruntów oraz władającym 200 ha gruntów stanowiących drogi gminne. Powierzchnia Gminy wynosi 7142 ha.

2.2.2. Gospodarka terenami

Struktura powierzchni Gminy zarówno ze względu na sposób użytkowania gruntów, jak i na formy własności, nie wykazuje na przestrzeni ostatnich lat znaczących różnic.

Tabela 1: Powierzchnia gruntów w ha w Zakroczymiu

Wyszczególnienie	ha	%
Użytki rolne, w tym :	5 022	70,3
Grunty orne	4 744	66,5
Sady	135	1,9
Łąki i pastwiska	143	2
Pozostałe grunty w tym:	2 120	29,7
Lasy	801	11,2
Inne	1319	18,4
RAZEM	7 142	100

Źródło: Opracowanie własne

Większość, bo ponad 70% gruntów stanowią użytki rolne. Użytki należą do klas III, IV, V i VI. Największą grupę stanowią gleby klasy IV, IVa, IVb. Zajmują one ponad 82% gruntów ornych.

Wykres 1: Struktura gruntów w Zakroczymiu według sposobu użytkowania

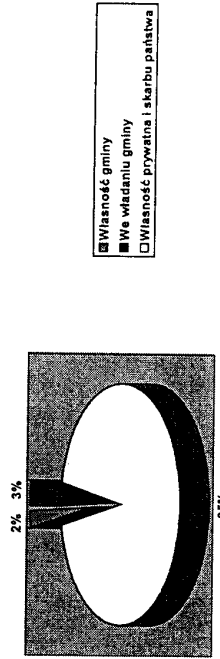

Podstawową formą własności na terenie Gminy jest własność prywatna. Poza tym tereny należą do:

- Skarbu Państwa - to przede wszystkim obszary Agencji Własności Rolnej; PGR Poligon i przylegający do niego od zachodu kompleks leśny; tereny fortów w Sinubinach oraz tereny PGR Mochy-Smok;

- Gminy Zakroczym - to przede wszystkim: tereny nad Wisłą w rejonie Smoszewa i Wólki Smoszevskiej; forty: Zakroczym, Błogosławie, Janowo i Prochtownia; lasy na zachód od Wólki Smoszevskiej.

Wykres 2: Struktura gruntów w Zakroczymiu według formy własności

Struktura podziałów geodezyjnych jest typową strukturą rolną - długie i wąskie działki, najczęściej z siedliskiem. Podziały własnościowe najstarszej części Miasta Zakroczym są wynikiem parcelacji średniowiecznej.

Koncentracja terenów Skarbu Państwa w części Gminy stwarza możliwość zorganizowanego i kontrolowanego inwestowania w tym rejonie - na obszarach utworzonej w latach 1998-99 Mazowieckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

2.2.3. Transport

W obrębie Gminy Zakroczym przebiegają dwie drogi krajowe:

Trasa szybkiego ruchu - odcinek drogi krajowej Nr 7 Gdańsk - Warszawa - Kraków - Chyżne.

Jest to szlak komunikacyjny o znaczeniu transeuropejskim. Trasa ta przebiega przez obszar Gminy w sposób tranzytowy, pozostawiając Miasto Zakroczym na uboczu. Bezkolizyjny węzeł drogi krajowej nr 7 Warszawa - Gdańsk z drogami nr 62 i 630 (Nowy Dwór - Płock) w rejonie pogranicza z lotniskiem Modlin oraz zjazd w rejonie Ostrzykówizny, zlokalizowane są peryferyjnie w stosunku do Miasta Zakroczym. Wjazd do Zakroczyma jest nieczytelny i trudno rozpoznawalny, zwłaszcza dla przejezdnych, nie znających tutejszych okolic i nie przyczynia się do promowania miasta. Obecnie rolę zjazdu do miasta z drogi krajowej nr 7 spełniają trudno rozpoznawalny wjazd na stację benzynową oraz zjazd na drogę lokalną w rejonie wiaduktu na DK 7. Istnieje pilna potrzeba dostosowania obecnych zjazdów do pełnionych funkcji poprzez ich przebudowę do niezbędnej geometrii i parametrów technicznych.

Droga nr 62 i nr 630 - trasa Nowy Dwór - Płock

Trasa ta, wraz z postępującą urbanizacją rejonu i wzrostem ruchu na drodze, wymaga stopniowego ograniczenia bezpośrednich wjazdów na trasę poprzez realizację dróg - jezdni dla ruchu lokalnego.

Drogi powiatowe:

Na obszarze gminy Zakroczym istnieje szereg dróg powiatowych, zapewniających komunikację zarówno wewnątrz Gminy, jak i relacje z gminami sąsiednimi. Niestety, drogi te w większości nie posiadają wymaganych parametrów technicznych i wymagają pilnych remontów i modernizacji.

Drogi lokalne:

Drogi lokalne na obszarze Gminy są w większości drogami gruntowymi i wymagają sukcesywnego ich utwardzania i dostosowywania parametrów technicznych do pełnionych funkcji.

2.3. Środowisko i jego ochrona

2.3.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Zakład Gospodarki Komunalnej obsługuje sieć wodno-kanalizacyjną na terenie gminy Zakroczym oraz ujęcie wody: S.U.W. Wojszczyce, S.U.W. Henrysin, S.U.W. Galacty „Prochownia”. Zakład utrzymuje w ruchu ciągłym gminne urzędzenia wodociągowe i kanalizacyjne tj. sieć i obiekty oraz dokonuje remontów tych urządzeń.

Długość sieci wodociągowej wynosi 80,4 km (1,13 km 2 długości sieci na km powierzchni gminy - 0,69 w powiecie i 0,99 w podregionie oraz 12,52 km na tysiąc mieszkańców gminy i odpowiednio 6,32 i 12,20). Dla pokrycia całości terenu Gminy siecią wodociągową należy wykonać ok. 10 km wodociągu.

Na terenie miasta Zakroczym długość sieci kanalizacyjnej wynosi 5,8 km (0,08 km długości sieci na km powierzchni gminy - 0,12 w powiecie i 0,09 w podregionie oraz 0,9 km na tysiąc mieszkańców gminy - 0,12 w powiecie i 0,09 w podregionie oraz 0,9 km na tysiąc mieszkańców gminy i odpowiednio 1,12 i 1,11). Dla pokrycia całości terenu Gminy kanalizacją należy wykonać ok. 40 km sieci. **Gmina Zakroczym nie posiada kanalizacji deszczowej.**

2.3.2. Oczyszczalnia ścieków

Zakroczym dysponuje nowoczesną mechaniczno-biologiczną oczyszczalnią ścieków. Średnia przepustowość oczyszczalni wynosi 1750 m³ na dobę z możliwością rozbudowy z maksymalną przepustowością na dobę do 2360 m³. Ścieki przyjmowane są z terenu gminy Zakroczym, Modlina Twierdzy, w ilości do 1000 m³ średnio na dobę.

2.3.3. Gospodarka odpadami

Gmina dysponuje wysypiskiem odpadów komunalnych, udojeptnianym również sąsiednim gminom. średnio rocznie składowisko przyjmuje około 10 tys. ton odpadów komunalnych z terenu gminy Zakroczym, Pomiechówek, Leoncin, Czosnów, Nowy Dwór Mazowiecki. Obecnie na terenie Składowiska Odpadów Komunalnych jest wykonywana instalacja do odzysku gazu składowiskowego.

Powierzchnia wysypiska wynosi 5,41 ha. Składa się z 3 części: południowej, wschodniej i zachodniej. Obecnie eksploatowana jest zachodnia część o powierzchni 1,3 ha. W gminnym planie gospodarki odpadami przyjęty został wariant podniesienia kwatery zachodniej z rzędnej 110 m n.p.m. do 122 m n.p.m. Wypełnione już kwatery południowa i wschodnia zostaną poddane rekultywacji.

2.3.4. Środowisko naturalne

Na terenie miasta Zakroczym zlokalizowane są następujące obszary chronione:

1. Dolina Wisły wraz z przyległymi obszarami skarpy wiślańskiej znajdujące się obecnie w Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 (obszar PLB 140004 „Dolina Śródkowej Wisły”);
2. Rezerwat przyrody „Zakole Zakroczymskie” oraz Rezerwat przyrody „Wikliny Wiślańskie”;
3. Dolina Wisły, parowy, skarpa wiślańska należą także do Warszawskiego Chronionego Krajobrazu.

Zakroczym odznacza się ciekawymi walorami krajobrazowymi. Wysoka skarpa wiślańska przecięta jest od zachodu spadającymi ku rzece wąwozami. Na niej rozłożone są niskie, drewniane mrowane domki, dalej ciągną się gęste krzewy, niżej piaszczyste łachy i rososchate, podmyte nurtem rzeki, drzewa.

Ze zbocza skarpy otwiera się piękny widok na płynącą w dole rzekę, a za nią na płaskie, pokryte wikliną łęgi i ciemne plamy lasów zachodniej części Puszczy Kampinoskiej. Zakroczym to „krajna wąwozów” - jest to atrakcja tych okolic. Stanowią ją liczne wąwozy, parowy, jary - wyżłobione przed tysiącami lat przez lodowce.

Dolina Wisły oraz wąwozy porośnięte są roślinnością łęgową oraz przez topolę białą, czarną, olszę czarną i szarą. Wszystko to stanowi piękny krajobraz, gdzie można spotkać liczne, ale i bardzo rzadkie, gatunki zwierząt i roślin. W trosce o zachowanie ostoi legowyc mało spotykanych i ginących gatunków ptaków, m.in. brodzów, biegusów i kulików oraz uwagi na wysokie wartości przyrodnicze terenów środkowej Wisły - obszary te uznane zostały za rezerwat przyrody. Tak powstały „Wyspy Smoszewskie” i „Wikliny Wiślańskie”, rezerwat o randze europejskiej, tak w dziedzinie przyrodniczej, jak i walorach wykorzystywanych w dowiadaniach naukowych.

Skarpa - o wysokości 25 metrów - tworząca miejscami pionową ścianę, stanowi odkrywcę geologiczną. Tu też zaczyna się park dworski z licznymi pomnikami przyrody. Do miejsc odznaczających się szczególnymi walorami należy zaliczyć „Sławinek” oraz wąwóz w Mochtach. Dlatego też warto polecić, a szczególnie piesze wycieczki brzegiem Wisły i okolicznymi bezdrożami, wyjątkowo atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo.

2.4. Społeczność lokalna

2.4.1. Sytuacja demograficzna

Liczba ludności w gminie Zakroczym na przestrzeni 5 ostatnich lat przedstawiona została w poniższej tabeli:

Tabela 2. Liczba ludności w latach 2003-2007

Rok	2003	2004	2005	2006	marzec 2007
Liczba ludności ogółem	6 356	6 338	6 249	6 251	6 240

Zródło: dane UG w Zakroczymiu

Tabela 3. Struktura ludności wg stanu na 31.03.2007 r.

Liczba ludności ogółem:	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
w wieku przedprodukcyjnym do 18 lat	6 240	3 194	3 046
w wieku produkcyjnym od 17 do 64 lat	1 327	659	668
w wieku poprodukcyjnym powyżej 64 lat	4 044	1 918	2 126
	869	617	252

Zródło: dane UG w Zakroczymiu

Wykres 3. Liczność według ekonomicznych grup wieku w Gminie Zakroczym w 2007 r.

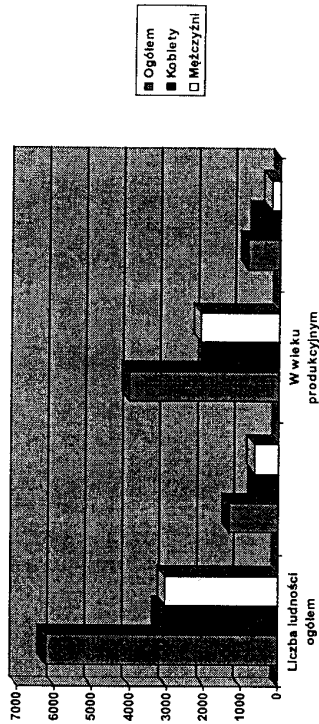

Tabela 4: Liczba bezrobotnych zarejestrowanych wg zamieszkania

Miejscowość	grudzień 2006	napływ	odpływ	kwiecień 2007	napływ	odpływ
Nowy Dwór Mazowiecki	1255	155	204			
Nasielsk	1178	109	112			
Czosnow	384	24	36			
Leocin	179	17	26			
Pomieszcówek	402	36	48			
Zakroczym	373	38	43	313	28	55

Źródło: PUP Nowy Dwór Mazowiecki

Wśród bezrobotnych w powyższym okresie ponad 50% stanowiły kobiety.

Podsumowując, należy stwierdzić że w dalszym ciągu największy odsetek bezrobotnych notuje się wśród:

- kobiet;
- osób długotrwale (ponad 12 m-cy) bezrobotnych;
- osób bez kwalifikacji zawodowych.

Wszystkie te grupy społeczne należą do kategorii bezrobotnych, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz zagrożonych marginalizacją społeczną. Niestety, wg statystyk PUP w Nowym Dworze Mazowieckim, jest to także grupa, która najczęściej wykazuje brak gotowości do podjęcia pracy – ponad 50%.

2.4.5. Edukacja, kultura i sport

Edukacja

Sieć placówek oświatowych w gminie Zakroczym tworzą placówki publiczne prowadzone przez gminę: szkoły podstawowe i gimnazjum.

Opis szkół publicznych, historia i liczby

1. Szkoła Podstawowa w Zakroczymiu im. Bojowników o Wolność i Demokrację

W 1932 r. szkoła powszechna została przeniesiona do nowo wybudowanego budynku. To koniec tulażki dzieci po różnych punktach miasta. Dzieło budowy inicjował kierownik szkoły Tadeusz Hanzlik. We wrześniu 1939 r. w czasie działań wojennych budynek został uszkodzony w kilku miejscach. Faszyci rozebrali go, a cegłę i cały materiał przeznaczili na naprawę dróg. W 1944 r. do Zakroczymia masowo deportowano mężczyzn, osadzając na

Forcie Nr 1. Mieszkańcy Zakroczymia przysili im z pomocą. Po wojnie z inicjatywy byłych więźniów Fortu Nr 1 na starych fundamentach zbudowano nową szkołę. Inicjatorem i symbolem wszystkich poczynił inż. Piotr Zapart. W dniu 16 kwietnia 1950 r. przekazano szkołę do użytku a od 1952 r. szkoła „Pomnik Wdzięczności więźniów” nosi imię Bojowników o Wolność i Demokrację i posiada sztandar. Od 1975 r. szkole przybyła sala gimnastyczna wraz z łącznikiem. Reforma oświatowa zmieniła wiele w życiu szkół.

Po przejściu szkoły przez Gminę w roku 1995:

- wykonano zmiany dachu na budynku oraz sali gimnastycznej i łącznika;
- wymieniono okna w sali gimnastycznej oraz przeprowadzono kapitalny remont podłogi i oświetlenia;
- przebudowano blok żywnościowy, kuchnia otrzymała nowy sprzęt wysokiej klasy;
- zakupiono sprzęt gimnastyczny dla kl. I-III oraz przygotowano małą salę na zajęcia wychowania fizycznego dla najmłodszych dzieci;
- wyłożono 2 korytarze i 3 izby lekcyjne panelami;
- dokonano kapitalnego remontu WC oraz elewacji budynku, wymiany oświetlenia na parterze oraz wymiany drzwi wejściowych;
- przygotowano pracownię komputerową na 10 stanowisk nauczania pracy z komputerem;
- przygotowano pokój nauczycielski w łączniku;
- wybudowano nową kotłownię zmieniono ogrzewanie na ogrzewanie gazowe;
- wykonano malowanie izb lekcyjnych i korytarzy w całym szkolnym budynku;
- w łączniku przygotowano izbę do nauki języka angielskiego i świetlicę dla gimnazjum;
- dokonano wymiany okien w całym budynku szkolnym;
- zakupiono autokar, i wyremontowano dotychczas użytkowany celem polepszenia bezpieczeństwa i warunków dowożonych dzieci;
- dokonano wymiany i modernizacji oświetlenia na zewnątrz budynku;
- trwają prace nad wymianą murawy i modernizacją istniejącego boiska szkolnego.

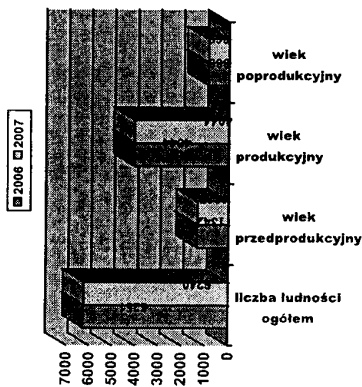
2. Szkoła Podstawowa w Wojszczycach

Szkoła Podstawowa w Wojszczycach powstała w 1963r. z połączenia szkół Janowo i Zaręby. W ramach reorganizacji stała się osmioklasowa. Przy Szkole jest dom nauczyciela przeznaczony dla 4 rodzin. Pozostałe pomieszczenia zajmują kl. „O”. Szkoła posiada ciekawy zbiór biblioteczny. Prowadzi systematyczne dożywianie w postaci drugiego śniadania. Jest to jedyny ośrodek kulturalno-oświatowy na terenie tej części Gminy Zakroczym.

Po przejściu szkoły przez Gminę 1 stycznia 1996 r.:

- dokonano remontu dachu;
- dobudowano sanitariaty i szatnię;
- przeprowadzono remont podłogi świetlicy, położono panele i wymieniono część okien;
- wymieniono piec CO;
- zakupiono sprzęt gimnastyczny dla kl. I-III;
- urządzono pracownię kl. „0”;
- urządzono pracownię komputerową na 10 stanowisk nauczania pracy z komputerem;
- przeprowadzono remont części podłogi w korytarzu;
- wykonano malowanie budynku na zewnątrz oraz izb lekcyjnych.

Wykres 4: Ludność według ekonomicznych grup wieku w Gminie Zakroczym w latach 2006 – 2007

Źródło: Opracowania własne na podst. danych z UG Zakroczym.

Z analizy struktury demograficznej społeczeństwa Gminy Zakroczym wynika, że stan ludności w gminie Zakroczym w ostatnich latach nie zmienia się znacznie, odnotowuje się jednak lekką tendencję spadkową. Obecnie większość mieszkańców jest w wieku produkcyjnym – 4044 osoby (ok. 65%). Jednakże niepokojąca jest duża dysproporcja osób w wieku przedprodukcyjnym – jedynie 1327 (ok. 21%). Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią około 14% wszystkich mieszkańców Gminy. Można zatem stwierdzić, że Gmina powinna przygotowywać się na starzejące się społeczeństwo, a w tym celu podjąć stosowne prace dot. ukierunkowania swojego rozwoju.

2.4.2. Struktura wykształcenia mieszkańców Gminy Zakroczym

Struktura ludności Gminy Zakroczym w wieku powyżej 13 lat wg poziomu wykształcenia przedstawia się następująco:

- wyższe 241 osób – co stanowi 4% ogółu mieszkańców;
- policealne 125 osób - co stanowi 2% ogółu mieszkańców;
- średnie 1100 osób - co stanowi 17% ogółu mieszkańców;
- zasadnicze zawodowe 1411 osób - co stanowi 22% ogółu mieszkańców;
- podstawowe ukończone 2069 - co stanowi 32% ogółu mieszkańców;
- bez wykształcenia szkolnego i podstawowe nieukończone 307 osób - co stanowi 5% ogółu mieszkańców.

2.4.3. Lokalny rynek pracy

Zmiany zachodzące na lokalnym rynku pracy uwarunkowane są sytuacją demograficzną oraz przekształceniami gospodarczymi dokonującymi się w kraju.

Wzrastającej subpopulacji ludności w wieku produkcyjnym towarzyszył spadek liczby osób pracujących. Zbyt wolne tempo otwierania utraconych miejsc pracy i tworzenia nowych, uniemożliwiło wchłonięcie wchodzącego na rynek wyżu demograficznego oraz osób, które utraciły pracę. Konsekwencją takiego stanu rzeczy było rosnące bezrobocie. Jednakże od 2005 roku stopa bezrobocia w mieście i regionie systematycznie spada. W chwili obecnej funkcja produkcyjna w gminie jest funkcją marginesową.

Zakłady produkcyjne zlokalizowane na terenie Gminy mają charakter głównie przetwórstwa rolno-spożywczego. Około 20% wytwarzanego przez producentów rolnych surowca jest przetwarzane na terenie Gminy. Tereny produkcji to przede wszystkim rejon Fortu zakroczymskiego i powstające obiekty wzdłuż drogi krajowej nr 7 Warszawa - Gdańsk.

Struktura ludności w gminie Zakroczym według głównego źródła utrzymania:

- praca najemna - 2624 osób 41%;
- na własny rachunek - 1669 osób 26% (w tym 1193 we własnym gospodarstwie rolnym);
- z rent i emerytur 1941 osób 30%.

Bezrobocie oscyluje wokół wielkości przyjmowanych dla powiatu - 16-16,5% w zależności od miesiąca, (w województwie stopa bezrobocia wynosi 15,4%, a w kraju 20%).

Liczba ludności w gospodarstwach domowych z użytkowaniem gospodarstw rolnych wynosi 2523 osoby.

2.4.4. Bezrobocie

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim na koniec 2006 roku wynosiła 3771 osób, w tym 1899 kobiet, co stanowi 50% ogółu bezrobotnych w powiecie.

Dane liczbowe dotyczące bezrobocia na terenie powiatu nowodworskiego przedstawia tabela nr 4.

Struktura bezrobocia w gminie Zakroczym (stan na m-c grudzień 2006 r.) przedstawia się następująco:

- bezrobotni ogółem - 375
- mężczyźni - 175
- kobiety - 200
- z prawem do zasiłku - 40
- do 25 roku życia - 60
- długoitwale bezrobotni - 230
- powyżej 25 roku życia - 55
- bez kwalifikacji zawodowych - 150

3. Szkoła Podstawowa w Emolinku im. K. Makuszyńskiego

Szkoła Powszechna w Emolinku została założona jako prywatna w listopadzie 1917 r. Siedziba szkoły mieściła się początkowo w zwykłej izbie chłopskiej. Pierwszą nauczycielką była Domitela Janicka, prowadząca zajęcia w zakresie czteroklasowej szkoły powszechnej. W 1918 r. szkoła została upaństwowiona. Od 1 września 1927 r. miała siedzibę w Emolinku. W okresie okupacji prowadzono tam tajne nauczanie. Już do 1958 r. mieściła się w prywatnych pomieszczeniach. W 1962r. do użytku dzieci przekazany został nowy budynek szkolny, kierownikiem szkoły został Aleksy Augustynowicz.

Po przejęciu szkoły przez Gminę 1 stycznia 1996 r.:

- dokonano remontu pokrycia dachu;
- przebudowano kanalizację w związku z wykonaniem WC;
- wybudowano szambo;
- wymieniono okna w całym budynku oraz drzwi w pomieszczeniach;
- ułożono wykładzinę w 7 klasach;
- zakupiono meble oraz tablice do 2 klas lekcyjnych;
- wymieniono piec CO;
- wykonano remont podłogi: w korytarzach położono terakotę i panele;
- zakupiono pomoce naukowe do różnych przedmiotów oraz sprzęt do wychowania fizycznego dla klas I-III;
- urządzono pracownię komputerową na 10 komputerów;
- wymieniono drzwi wejściowe;
- urządzono gabinet dyrektora;
- poprawiono system wentylacji;
- zakupiono zestaw pomocy dydaktycznych oraz nowoczesny fax – kserokopiarkę.

4. Gimnazjum im. Św. Stanisława Kostki w Zakroczymiu

W 1999 roku Rada Gminy Zakroczym, zgodnie z reformą oświatową, podjęła uchwałę o założeniu Gimnazjum w Zakroczymiu, określiła obszar jego działalności i powołała dyrektora. Następnie w roku 2001, uchwałą Rady Gminy nadano tej jednostce imię Gimnazjum św. Stanisława Kostki oraz ufundowano sztafard. Gimnazjum w Zakroczymiu mieści się w budynku Szkoły Podstawowej i zajmuje II piętro.

Dzięki pomocy władz samorządowych, Gimnazjum zostało wyposażone w:

- meble dla sal klasowych;
- gabinet dyrektora i pokój nauczycielski;
- pracownię komputerową z 10 stanowiskami i łączem internetowym;
- sprzęt nagłaśniający;
- pomoce audiowizualne;
- fax;
- odbyło się wymalowanie izb lekcyjnych;
- zakupiono książki do biblioteki i pomoce naukowe;
- przygotowano salę do zajęć świetlicowych;
- zakupiono nowoczesną kserokopiarkę.

Infrastruktura kulturalna

Gminna Biblioteka Publiczna w Zakroczymiu istnieje od grudnia 1949 r. Pierwszą siedzibą Biblioteki był Urząd Gminy, a od ponad 20 lat mieści się w obecnym lokalu. Biblioteka w 1989r. otrzymała nagrodę w konkursie „Wawrzyn dla Biblioteki” za rozwijanie i upowszechnianie czytelnictwa. Od 6 lipca 1992 r. Biblioteka działała jako placówka Gminnego Ośrodka Kultury, od 1 stycznia 2001 r. tj. po likwidacji GOK-u Rada Gminy wyodrębniła Bibliotekę jako samodzielną jednostkę organizacyjną.

Księgozbiór Biblioteki liczy 10 245 woluminów. Korzysta z niego 717 osób (dane za 2003 r.) w tym 487 uczniów i 58 studentów. Na dzień 30 lipca 2004 r. zarejestrowano 653 czynnych czytelników i zakupiono ponad 150 nowych książek.

Przejęta liczba wypożyczeń książek do domu to 29 482 oraz 5 698 udestępnień księgozbioru podręcznego. Oprócz wypożyczeń książek czytelnicy korzystają z aktualnej prasy. Biblioteka prowadzi prenumeratę 10 czasopism. Od 1987 r. notowany jest niewielki, ale stały wzrost czytelnictwa na poziomie I - I,5%.

Obecnie stan techniczny obiektu Gminnej Biblioteki Publicznej określa się jako bardzo zły.

W lipcu 2004 roku biblioteka na potrzeby czytelników (głównie młodzieży uczącej się) otrzymała od prywatnego sponsora 2 komputery z najnowszym oprogramowaniem. W obecnej chwili młodzież może uzyskać aktualne informacje czerpiąc wiedzę nie tylko z podręczników i książek dostępnych w Bibliotece lecz również korzystając z Internetu.

Infrastruktura sportowa

W Zakroczymiu istnieją trzy kluby sportowe: Uczniowski Klub Sportowy „Lider”, Uczniowski Klub Sportowy „Szokolniak” oraz najstarszy-Ludowy Klub Sportowy „Wisła”, które prowadzą sekcję piłki nożnej.

Jedynie szkoła podstawowa w Zakroczymiu posiada własną salę gimnastyczną. Wszystkie boiska przyszkolne w Gminie wymagają renowacji.

Ludowy Klub Sportowy „Wisła” początki swojej działalności datuje na okres międzywojenny, kiedy na terenie Zakroczymia przy wydanej pomocy pana Prusa - nauczyciela gimnastyki w Szkole Podstawowej i Ochotniczej Straży Pożarnej powstała drużyna piłkarska pod nazwą „Wisła” oraz drużyna złożona z mieszkańców pochodzenia żydowskiego p.n. „Macabi”. Drużyny „Wisła” i „Macabi” grały w ówczesnej lidze okręgowej.

Od 1970 do 1995 r. klub sportowy występuje pod nazwą „Ogrodnik” Zakroczym. W 1995r. klub powraca do historycznej nazwy „Wisła” i pod tą nazwą kontynuuje działalność. W chwili obecnej w klubie działa sekcja zawodników złożonych z dzieci i młodzieży z roczników 1990-1995, łącznie 55 osób

W latach 1970-1980 działały sekcje tenisa stołowego uczestniczące w rozgrywkach II ligi tenisa stołowego. Do największych osiągnięć sekcji tenisa stołowego należy zdobycie przez debel W. Adamczyk i J.T. Brzeziński tytułu wicemistrzów WOM (Warszawskiej Olimpiady Młodzieżowej) w Ciechanowie w 1978 roku.

W 1990 roku drużyna juniorów LKS „Wisła” zdobył tytuł mistrza Mazowsza w piłce nożnej na Wojewódzkiej Spartakiadzie Zrzeszenia LZS. Ponadto drużyna piłkarska Juniorów zajęła 3 miejsce w Lidze Juniorów Stołecznego Województwa w roku 1998.

Od 1999 r. LKS „Wisła” został przemianowany się na Ludowy Klub Sportowy „Wisła – Zakroczym” i jest zarejestrowany jako stowarzyszenie sportowe.

W ramach LKS na terenie obiektów Szkoły Podstawowej w Zakroczymiu przy ul. o.H. Koźmińskiego funkcjonuje od 1992 r. siłownia. Korzystają z niej dzieci, młodzież i mieszkańcy nie tylko z terenu gminy Zakroczym ale i gmin sąsiednich.

2.4.6. Bezpieczeństwo publiczne

Działania Komendy Powiatowej Policji

Wszystkie działania policji w Zakroczymiu podlegają kierownictwu Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Mazowieckim.

Tabela 5: Statystyka przestępczości w Gminie i w Powiecie

Rodzaj przestępstw	Zakroczym		KPP Nowy Dwór Maz.	
	2005	2006	2005	2006
przestępstwa stwierdzone	209	224	2914	2837
ilość spraw wykrytych	112	126	1709	1889
zabójstwa	0	0	0	4
uszczerbek na zdrowiu	1	1	29	19
bojka, pobicie	0	2	25	27
uszkodzenie rzeczy	16	12	191	138
kradzież	61	51	663	491
kradzież z włamaniem	43	23	444	333
przestępstwa rozbójnicze	2	9	118	90
przestępstwa narkotykowe	4	8	25	47
przestępstwa przeciwko mieniu	130	105	1584	1246
przestępstwa o charakterze gospodarczym	1	4	111	168
przestępstwa drogowe	59	56	555	729

Bezpieczeństwo na drogach powiatu w 2006 roku

W 2006 roku doszło do 66 wypadków drogowych i 1025 kolizji. Głównymi przyczynami były błędy osób pieszych, nietrzeźwi kierujący, nie ustąpienie pierwszeństwa przejazdu oraz niedostosowanie prędkości do warunków panujących na drodze. Charakterystyki wypadków drogowych przedstawiono w Tabelach 6-8.

Tabela 6: Wypadki i kolizje drogowe

Ogółem	Rok 2005	Rok 2006
Wypadki drogowe	42	66
Osoby ranne	36	66
Osoby zabite na miejscu	8	8
Osoby zabite ogółem	14	12
Kolizje drogowe	960	1023

Tabela 7: Podział wypadków pod względem działania jednostek Policji

Rejon działania Jednostek Policji	Rok 2005			Rok 2006		
	W	R	Z	W	R	Z
Nowy Dwór Mazowiecki	4	4	-	12	10	3
Czaszów	9	9	4	19	22	3
Leoncin	2	2	-	2	1	1
Nasielsk	13	11	5	17	17	2
Pomiechówek	6	6	1	4	3	1
Zakroczym	8	4	4	12	13	2
RAZEM	42	36	14	66	66	12

Tabela 8: Podział wypadków pod względem działania jednostek Policji

Rok	2005	2006
Błędy osób pieszych	4	15
Nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu	7	10
Niedostosowanie prędkości jazdy	11	22
Nieprawidłowe wyprzedzanie, omiwanie	10	7
W tym nietrzeźwość kierujących	3	12
Inne przyczyny wypadków	10	12

Wykaz miejsc szczególnie niebezpiecznych w roku 2006 w Gminie Zakroczym:

- droga nr 62 wieś Trębki Nowe (1 wypadek - 1 osoba ranna);
- droga nr 62 miasto Zakroczym 1 wypadek - 1 osoba zabita;
- droga nr 62 wieś Gałachy 2 wypadki - 2 osoby ranne, Emolinek (1 wypadek - 1 osoba ranna);
- droga nr 7 wieś Zakroczym (1 wypadek - 1 osoba zabita).

Wykaz aktualnie funkcjonujących i realizowanych na terenie działania Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Mazowieckim programów prewencyjnych:

- „Bezpieczne Wakacje” – program prewencyjny funkcjonujący w wakacje i ferie od wielu lat, dot. bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w czasie wolnym od zajęć szkolnych.
- „Bezpieczna Szkoła” – program zapobiegający występowaniu różnego rodzaju zjawisk patologii w szkołach i ich okolicach (w jego ramach realizacja programów „Stop narkomanii”, „Czy psy muszą gryźć”, „Bezpieczne boisko”)
- Aktualnie przewiduje te działania zlecony przez KSP od września br. program prewencyjny „Poprawa bezpieczeństwa w szkołach i ich okolicach”
- „Edukacja prawna w szkołach” – od września 2003 roku.
- „Bezpieczna droga do szkoły” - cyklicznie co rok od wielu lat. W 2005 roku w dniach 01.09.2005 - 09.09.2005 rok
- „Bezpieczny Przejazd” - wspólnie z SOK – cyklicznie na zlecenie KSP lub z własnej inicjatywy. Program dotyczy przejazdów kolejowych strzeżonych i niestrzeżonych i bezpiecznego przejazdu przez nie.

- „Bezpieczna Kolej”- program realizowany cyklicznie, zleczany przez KSP lub z własnej inicjatywy. Wspólnie z SOK czuwanie nad bezpieczeństwem pasażerów podczas przejazdów pociągami, ale także podczas oczekiwania na pociągi na dworcach i peronach PKP.
- „Pestka”- program prewencyjny zapobiegający przestępności w ogrodach działkowych „Pestka”. Działania zleczane cyklicznie w zależności od analizy zdarzeń w rejonie działania.
- „Program zapobiegania przestępności i patologiom społecznym w powiecie nowodworskim na lata 2003-2007. Trwa od września 2003 roku.
- „Program przeciwdziałania przemocy domowej wobec sprawców przemocy. Trwa od marca 2005 r.

Działania Straży Pożarnej

Straż Pożarna posiada strażnicę w Zakroczymiu przy ul. O.H. Koźmińskiego 7.

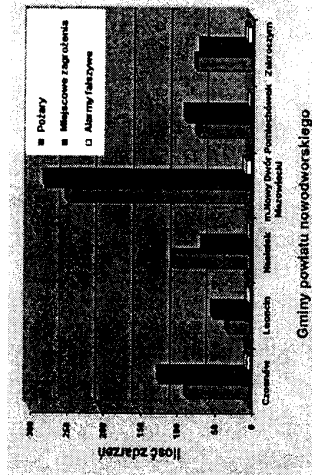
Na terenie Zakroczymia istnieją 3 Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej: w Zakroczymiu, Wojszycach i Trębkach Nowych. Strażnica w Zakroczymiu wymaga rozbudowy.

W Tabeli 9 oraz na Wykresie 5 podano zestawienie działań Straży Pożarnej w powiecie nowodworskim.

Tabela 9: *Przeprowadzone akcje ratowniczo-gasnicze w roku 2006*

Gmina	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Ogółem zdarzeń
Czosnów	84	121	4	209
Leoncin	30	49	0	79
Nasielsk	102	63	1	166
m. Nowy Dwór Mazowiecki	246	275	6	529
Pomiechówek	70	85	1	156
Zakroczym	72	66	5	143
KP PSP Nowy Dwór Maz.	604	659	17	1280

Wykres 5: *Struktura interwencji Straży Pożarnej*

2.4.7. Pomoc społeczna i ochrona zdrowia w gminie Zakroczym

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy nie ma szpitala, przychodni specjalistycznych oraz niepublicznych przychodni lekarskich. Istnieje tylko Przychodnia Rejonowa przy ul. Rynek 5 oraz punkt usług medycznych w Janowie. Odnotowuje się niedostateczny stopień opieki zdrowotnej, szczególnie w zakresie dostępu do lekarzy specjalistów. Jedyną apteką znajduje się w Zakroczymiu przy ul. O.H.Koźmińskiego 33a.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Zakroczym w 2007 roku – został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Gminy Zakroczym Nr V/22/2007 z dnia 31 stycznia 2007 r.

W ramach realizacji założeń w programie zadan podjęto następujące podstawowe kierunki działań do realizacji:

1. Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna.
2. Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych od alkoholu.
3. Pomoc rodzicom z problemem alkoholowym oraz ochrona przed przemocą.
4. Wspomaganie instytucji, organizacji i osób fizycznych służącym rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Działalność informacyjna i administracyjna.

Pomoc społeczna

Na terenie Gminy Zakroczym działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który znajduje się przy ul. O.H. Koźmińskiego 15.

W obliczu stale narastających zadań w pomocy społecznej zachodzi konieczność ciągłego podnoszenia skuteczności i efektywności podejmowanych działań. Ośrodek, w celu zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom, wypracował i konsekwentnie realizuje na terenie Gminy model systemowego wsparcia dla najuboższych mieszkańców, osób starszych, niezaradnych życiowo i niepełnosprawnych.

W Tabelach 10-13 przedstawiono faktyczne działania na rzecz osób wymagających pomocy społecznej w mieście i gminie Zakroczym. Wszystkie dane dotyczą całego roku 2006.

Tabela 10: Rodzaje świadczeń

Formy pomocy	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe - ogółem	106	1028	378 145	106	128
w tym dla osoby samotnej	91	858	329 181	91	91
w tym dla osoby pozostającej w rodzinie	15	170	48 964	15	37
Zasiłki celowe	191	191	180 288	-	-
Zasiłki okresowe - ogółem	310	1 608	310 000	310	899
w tym z powodu:					
bezrobocia	271	1407	279 379	271	784
długotrwałej choroby	19	100	12 386	19	54
niepełnosprawności	20	101	18 235	20	61
Posiłek	214	30 858	66 082	185	700
w tym dla dzieci	199	27 746	52 078	176	686
Usługi opiekuńcze	8	4 283	59 774	7	8
Zasiłki celowe z powodu zdarzenia losowego	10	10	4000	10	21
Sprawienie pogrzebu	2	2	3 700	2	2
Inne zasiłki celowe i w naturze - ogółem	90	-	45 184	90	149
w tym zasiłki specjalne celowe	35	78	4 831	35	53
Praca socjalna				684	1 910

Źródło: dane GOPS w Zakroczymiu

Tabela 11: Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Wykazanie	Liczba osób, którym przyznano decyzję świadczenia		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	Ogółem	w tym: na wsi	Ogółem	w tym: na wsi	Ogółem	w tym: na wsi
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych / bez względu na ich rodzaj/formę, liczbę oraz źródło finansowania /	931	312	710	312	1907	1907
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych / bez względu na ich rodzaj/formę, liczbę /	297	32	106	32	128	128
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych / bez względu na ich rodzaj/formę, liczbę /	634	280	604	280	1779	1779
Powozdździelnia Pomocy Społecznej - ogółem	x	684	380	206	1 910	1 910
Wyłączenie w postaci pracy społecznej	x	80	380	24	233	233

Źródło: dane GOPS w Zakroczymiu

Tabela 12: Powody przyznania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	w tym na wsi	Liczba osób w rodzinach
Uboństwo	141	93	502
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	51	51	59
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	2	37
w tym: wielodzietność	3	2	37
Bezrobocie	271	81	784
Niepełnosprawność:	119	33	166
Długotrwała lub ciężka choroba	27	12	62
Bezradność w sprawach opieki i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	43	21	157
W tym: rodziny niepełne	24	13	56
Rodziny wielodzienne	19	8	101
Przemoc w rodzinie	0	0	0
Alkoholizm	45	16	117
Narkomania	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0
Brak umiejętności w przystosowaniu młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawczych	0	0	0
Trudności w integracji osób które otrzymały status uchodźcy	0	0	0
Zdarzenie losowe	10	3	23
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Kłaska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Źródło: dane GOPS w Zakroczymiu

Tabela 13: Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	Liczba rodzin ogółem	w tym na wsi	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	790	336	2140
Liczba osób:			
1	208	90	208
2	134	42	268
3	229	58	687
4	125	52	500
5	91	92	455
6 i więcej	3	2	22
Rodziny z dziećmi ogółem	495	197	1887
Liczba osób:			
1	152	61	304
2	94	37	306
3	151	57	655
4	38	17	210
5	42	19	264
6	11	4	80
7 i więcej	7	2	68
Rodziny niepełne ogółem	24	11	78
Liczba osób:			
1	7	3	14
2	8	4	24
3	6	3	24
4 i więcej	3	1	16
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	46	22	66
Liczba osób:			
1	33	16	33
2	7	3	14
3	5	2	15
4 i więcej	1	1	4

Źródło: dane GOPS w Zakroczymiu

Przytoczone wyżej dane obrazują ogromne potrzeby mieszkańców w zakresie pomocy społecznej, wskazując jednocześnie na źródła tych potrzeb, którymi są najczęściej bezradność, która w konsekwencji prowadzi do bezrobocia, ubóstwa, a często też do alkoholizmu. Należy zwrócić uwagę, że wszystkie te problemy w większym natężeniu występują w mieście.

Analiza powyższych danych jednoznacznie wskazuje, że dominującymi motywami poszukiwania wsparcia i pomocy przez mieszkańców gminy w instytucji pomocy społecznej były problemy wynikające ze zjawiska bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, dezorganizacji rodziny, dzieciności, problemów alkoholowych i związanym z tymi przyczynami: ubóstwem, oraz bezradnością opiekunów... wychowawcza i bezdomnością. Niezależnie jednak od struktury rodzin, niezależnie od przynależności do którejkolwiek kategorii dysfunkcyjnej społecznych, najczęściej wskazywaną przyczyną o wsparcie i pomoc było bezrobocie.

2.5. Gospodarka

2.5.1. Rolnictwo

Zakroczym i jego okolice to jedna z najlepszych baz przemysłu warzywniczego ogrodniczego w Polsce. Poziom produkcji nie odbiega tu od standardów światowych. Zdolności wytwórcze poszczególnych gospodarstw są jednak w gminie większe od możliwości przetwórczych i dlatego władze gminy otwarte są jednak na propozycje inwestycyjne podmiotów gospodarczych z zewnątrz, zainteresowanych ulokowaniem swojego kapitału w dziedzinie przetwórstwa warzywniczego - owocowego. Dotyczy to upraw już stosowanych, jak też tych wprowadzonych dopiero do hodowli na większą skalę. Należy dodać, że jedynie 20% miejscowego surowca jest przetwarzana na miejscu. Bliskość dużego ośrodka, jakim jest Warszawa, umożliwia z kolei szybką sprzedaż produktu. Na terenie gminy działają dwa zrzeszenia producentów warzyw gruntowych, których głównymi celami działania są: koncentracja produkcji, wspólna sprzedaż towaru, dążenie do obniżenia kosztów produkcji i stabilizacja cen, wspólne planowanie działalności przetwórczej i dostosowanie jej do popytu, zwłaszcza pod względem jakości, a także promocja stosowania nieszkodliwych dla środowiska technologii produkcji.

2.5.2. Struktura podstawowych branż na terenie Gminy

W bazie REGON zarejestrowanych jest 416 jednostek gospodarczych (61 na tysiąc mieszkańców, wobec 82,3 w powiecie nowodworskim i 69,7 w podregionie ciechanowsko-płockim).

Obecnie w Gminie pozostało już niewiele zakładów sektora publicznego, w którym dawniej znajdowała zatrudnienie większość mieszkańców. Tabela 14 pokazuje sytuację w tym zakresie w Gminie Zakroczym i w Mieście na tle innych gmin powiatu nowodworskiego. Z analizy tej wynika, że najwięcej podmiotów gospodarczych powstaje w sektorze prywatnym.

Tabela 14: Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w 2005 r.

Lp.	Jednostka	Opisem liczb podmiotów gospodarczych	Sektor publiczny	Sektor prywatny	Spółki cywilne	Spółdzielnie	Fundacje, stowarzyszenia	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
1	Powiat nowodworski	6885	274	6621	466	40	107	5694
2	Gmina Międzybuzia: Nowy Dwór Międzybuzki	3043	150	2893	208	12	33	2501
3	Nastędek	1406	35	1371	68	9	21	1245
4	w tym miasto	797	21	776	53	7	9	689
5	Zakroczym	416	12	404	31	4	11	337
6	w tym miasto	282	9	273	18	3	9	227
7	Czaszów	897	35	862	64	7	23	686
8	Leocin	370	16	354	26	3	9	305
9	Pomiechówek	763	26	737	69	5	10	620

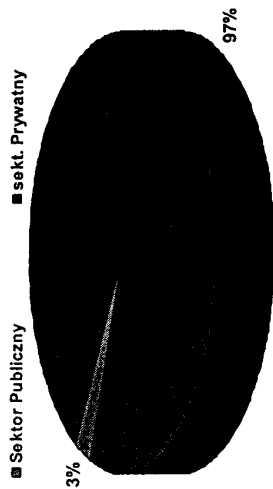
Źródło: www.stat.gov.pl

Jak wynika z powyższej tabeli, Zakroczym cechuje się bardzo niską ilością podmiotów gospodarczych na swoim terenie. Najgorszą sytuację obserwuje się w sektorze publicznym oraz w stowarzyszeniach, gdzie wskaźnik ten jest wyjątkowo niski, w porównaniu z innymi gminami powiatu.

Obecnie sektor publiczny reprezentuje jedynie 3%, natomiast sektor prywatny - 97% zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w gminie (Wykres 6).

Wykres 6. Struktura zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2005 roku w Zakroczymiu

Źródło: Opracowanie własne na podst. Danych GUS

2.5.3. Analiza zasobu mieszkaniowego Gminy

Zasób mieszkaniowy gminy w zakresie budownictwa wielorodzinnego tworzą budynki komunalne, spółdzielcze oraz będące własnością osób prawnych i fizycznych. Uchwala Rada Gminy Zakroczym Nr 86/XVIII/2004 z dnia 30 stycznia 2004 r. przyjęła Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Zakroczym na lata 2004 - 2008.

W skład zasobu mieszkaniowego Gminy Zakroczym wchodzi 184 lokale mieszkalne znajdujące się w 23 budynkach będących własnością gminy

Ze względu na brak środków finansowych stan techniczny tych lokali sukcesywnie się pogarsza, wymagają one niezbędnych remontów i modernizacji.

Na mocy w/w uchwały dopuszcza się finansowanie z budżetu gminy najpotrzebniejszych remontów a całość utrzymania budynków i lokali wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego gminy pochodzić będzie z opłat czynszowych lokali mieszkalnych i użytkowych.

Zarządcą wszystkich lokali komunalnych jest Gmina Zakroczym. Przewiduje się także możliwość sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców, co prowadzić będzie do powstania wspólnot mieszkaniowych.

Źródło: rocznik statystyczny GUS - 2003

W Tabelach 15 i 16 przedstawiono ogólne dane o zasobach mieszkaniowych w województwie, subregionie, powiecie oraz gminach wchodzących w skład powiatu nowodworskiego.

Tabela 15: Zasoby mieszkaniowe w 2005 roku Stan na dzień 31.12.2005 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	Przeciętna liczba izb w mieszkaniu
Województwo mazowieckie	1875507	6576533	125936756	3,51
Podregion (Subregion) Warszawski	467307	1761426	35868693	3,77
Powiat nowodworski	25603	92391	1751750	3,61
Gmina miejska Nowy Dwór Mazowiecki	9707	32757	552641	3,37
Gminy miejsko-wiejskie: Nasielsk	5872	21826	431472	3,72
w tym miasto	2480	9101	170371	3,67
Zakroczym	2033	7026	137112	3,46
w tym miasto	1156	3862	72357	3,34
Gminy wiejskie: Czosnow	3085	12426	264076	4,03
Leoncin	1756	6716	139847	3,82
Pomiechówek	3150	11640	228602	3,70

Źródło: rocznik statystyczny GUS - 2003

Tabela 16: Mieszkania według wybranych form własności w 2005 roku Stan na dzień 31.12.2005 r.

Wyszczególnienie	Spółdzielnie mieszkaniowe	Gminy (komunalne)	Zakłady pracy	Osoby fizyczne
Województwo	555719	165401	46376	1062649
Podregion (Subregion) warszawski	79511	25480	12131	340955
Powiat: grodziski	4847	1392	346	21519
grójceki	3876	1879	701	25407
legionowski	8719	1636	2143	19608
miński	5264	1067	1209	38349
nowodworski	3883	2602	1646	17234
otwocki	5954	2884	1037	29507
piaseczyński	6030	2672	1372	39035
pruszkowski	16064	2900	1303	32290
sochaczewski	4081	1250	542	21106
warszawski zachodni	3784	1524	607	27905
włocławski	8668	2290	1031	53118
Zyrardowski	8341	3384	1941	15877

Źródło: rocznik statystyczny GUS - 2003

Zasób mieszkaniowy gminy w zakresie budownictwa wielorodzinnego tworzy 1265 budynków, a w nich 1840 mieszkań. Zdecydowana większość są to budynki należące do osób fizycznych. Jedynie 23 - to budynki z komunalnego zasobu, stanowiące własność gminy. Własnością zakładów pracy jest 7 budynków, wspólnot mieszkaniowych - 4, a spółdzielni mieszkaniowych - 5 obiektów.

Z ogólnej liczby budynków komunalnych i lokali zarządzanych przez Gminę Zakroczym większość jest w dość zaawansowanym wieku, a co za tym idzie - w złym stanie technicznym, co obrazują dane Tabeli 17.

Tabela 17: Wiek zasobów mieszkaniowych w Gminie Zakroczym

Wiek zasobów mieszkaniowych	Liczba mieszkań	Wartość w %
powyżej 86 lat	50	3
60 - 86 lat	207	11
34 - 60 lat	814	44
26 - 34 lat	282	15
16 - 26 lat	318	17
mniej niż 15 lat	152	8
brak danych	17	2
RAZEM	1840	100

Wyposazenie budynków w infrastrukturę techniczną:

- 90,2 % budynków jest wyposażonych w energię elektryczną i podłączonych jest do wodociągu;
- 62 % budynków posiada kanalizację;
- 68% budynków posiada centralne ogrzewanie zasilane z lokalnych kotłowni węglowych.

2.5.4. Budżet Gminy

Budżet gminy na 2006 rok obejmował dochody i wydatki związane z realizacją zadań własnych gminy, zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat, zadań z zakresu administracji rządowej zleconych gminie oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień.

W Tabeli 18 przedstawiono dochody Gminy Zakroczym na przestrzeni ostatnich 4 lat.

Dane tabeli pokazują, iż od roku 2005 obniża się udział Gminy w podatkach budżetu państwa, zwiększają się zaś dochody z dotacji.

Tabela 18: Porównanie dochodów Gminy w latach 2002-2006

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
Dochody własne	37	38	48	42	40,70
Udziały w podatkach budżetu państwa	8	8	8	4	2,91
Subwencja ogólna	43	43	37	36	32,76
Dotacje	12	11	7	18	23,63
Dochody ogółem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zakroczym.

Dochody i wydatki budżetu gminy

W Tabelach 19 - 21 przedstawiono dane dotyczące wykonania budżetu Gminy w latach 2005 i 2006.

Tabela 19: Dochody Gminy

Dochody	Rok 2005	Rok 2006
Plan po zmianach	13 169 096	15 251 556
Potrącenia	0,00	0,00
Dochody wykonane	12 641 246	14 806 341,75
% wykonania budżetu	96	97,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gminy Zakroczym

Tabela 20: Wydatki Gminy

Wydatki ogółem	Rok 2005	Rok 2006
Plan po zmianach	14 102 596	15 793 156
Wydatki wykonane	13 576 376	15 245 155,13
Zobowiązania	3 763 279	1 027 846,24
% wykonania budżetu	96	96,53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gminy Zakroczym

3. Powiązanie Planu Rozwoju Lokalnego ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Gminy Zakroczym

3.1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Zakroczym

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Zakroczym do roku 2020 została przyjęta uchwałą Rady Gminy Zakroczym Nr 110/XXII/2004 z dnia 15 lipca 2004 r. Wskazano ona generalny cel kierunkowy, którym jest:

Zapewnienie jak najlepszego środowiska życia mieszkańcom i korzystnych warunków funkcjonowania podmiotów gospodarczych przy respektowaniu zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony dziedzictwa kulturowego.

Kształtowanie pozytywnego wizerunku Gminy Zakroczym jako bezpiecznego i przyjaznego miejsca do zamieszkania, lokalizacji działalności gospodarczej i pobytu turystów.

Ponadto Strategia Zrównoważonego Rozwoju zdefiniowała trzy strategiczne cele rozwoju oraz cele operacyjne wraz z zadaniami realizacyjnymi dla każdego celu. Strategia jest dokumentem, który wyznaczył także mocne i słabe strony rozwoju miasta oraz zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań.

Cele strategiczne to:

- Cel 1 – sfera gospodarcza**
- Tworzenie jak najlepszych warunków dla trwałego rozwoju gospodarki lokalnej
- Cel 2 – sfera społeczna i transportu**
- Stała poprawa jakości świadczonych usług społecznych i rozwój infrastruktury transportowej
- Cel 3 – sfera ekologiczna i przestrzenna**
- Osiągnięcie europejskich standardów stanu środowiska przyrodniczego oraz troska o ład przestrzenny

Strategia określiła katalog podstawowych problemów Gminy Zakroczym wymagających rozwiązania, stanowiący podstawę dla wyznaczania konkretnych zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych w planowaniu rozwoju Gminy.

1. Likwidacja niedoborów sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, modernizacja istniejącej bazy rządzeń infrastruktury służącej ochronie środowiska.
2. Budowa nowych oraz modernizacja istniejących dróg gminnych.
3. Rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego.
4. Wykonanie chodników dla pieszych wzdłuż głównych ulic i dróg w poszczególnych miejscowościach.

Tabela 21: Porównanie wybranych rodzajów wydatków

Rodzaj wydatku	2005	% budżetu	2006	% budżetu
Oświata	3 651 523,00	28,88	3 915 220,64	26,44
Opieka społeczna	2 605 875,00	20,61	3 411 475,73	23,04
Transport i łączność	257 601,00	2,04	1 282 015,31	8,66
Gospodarka mieszkaniowa	359 692,00	2,85	257 489,28	1,74
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 290 862,00	26,03	2 575 224,23	17,40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gminy Zakroczym

Obserwując dochody i wydatki Gminy, można zauważyć wysoki procent wykorzystania budżetu na opiekę społeczną i oświatę. Co więcej, wydatki te rosną z roku na rok. Jednocześnie zmniejszają się wydatki na inwestycje, co jest zjawiskiem negatywnym, bo przyzyskującym się do stagnacji inwestycyjnej Gminy.

5. Likwidacja dzikich wysypisk śmieci. Wdrożenie systemu segregacji odpadów stałych. Podjęcie działań na rzecz włączenia się (także finansowego) mieszkańców gminy w rozwiązywanie problemu odbioru odpadów (stałych i płynnych).
6. Budowa mieszkań komunalnych i socjalnych.
7. Budowa sieci gazowej (przewodowej)
8. Melioracja terenu i udrożnienie istniejących rowów odwadniających.
9. Budowa obiektów o charakterze sportowo-rekreacyjnym.
10. Promocja Gminy Zakroczym oraz większa współpraca z sąsiednimi gminami, władzami powiatowymi i wojewódzkimi w celu rozwiązywania problemów.
11. Nawiązanie partnerskich kontaktów z gminami zagranicznymi.

Plan Rozwoju Lokalnego uszczegóławia zapisy Strategii, tak, aby można było już konkretnie zaplanować budżetowo i terminowo poszczególne inwestycje liniowe, kubaturowe oraz społeczne.

3.2. Analiza SWOT

Dla prawidłowego sformułowania kierunków rozwojowych Gminy, niezbędna jest analiza, jakie obszary i cechy Gminy można uznać za sprzyjające rozwojowi, a jakie za hamujące rozwój.

Analiza SWOT pozwala na wyspecyfikowanie uwarunkowań wewnętrznych rozwoju Gminy Zakroczym, wynikających z obecnej sytuacji w sferach: zaspokajania potrzeb społecznych, gospodarki lokalnej, ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, finansową, współpracy Gminy z innymi jednostkami terytorialnego w kraju i zagranicą oraz udziału Gminy w związkach i stowarzyszeniach komunalnych, współpracy międzynarodowej i promocji Gminy oraz działalności organizacji pozarządowych. Działanie to było niezbędne dla opracowania Strategii Zrównoważonego Rozwoju – stanowi również przesłankę dla zadań kreowanych w Programie Rozwoju Lokalnego. Poniżej zostaną przytoczone wyniki tej analizy w celu wskazania istniejącego potencjału rozwojowego Gminy.

3.2.1. Rozwój - problemy ogólne

Mocne strony Gminy	Słabe strony Gminy
Długa i bogata tradycja historyczna terenów wchodzących w skład Gminy. Nadanie miejscowości Zakroczym praw miejskich w 1422 roku.	Pogłębiające się trudności komunikacyjne w dojazdach do i z Warszawy oraz z i do Płocka, wskutek nadmiernego przeciążenia ruchem kołowym podstawowego układu komunikacji drogowej.
Położenie w bliskim sąsiedztwie Warszawy jest źródłem korzyści zarówno dla mieszkańców Gminy (Warszawa jako miejsce pracy i korzystania z szeroko rozumianych usług) podnosi jej atrakcyjność inwestycyjną.	Niezadawalający standard podróży środkami komunikacji publicznej w dojazdach z i do Warszawy - przepięknie autobusy, zagrożenie poczucia bezpieczeństwa osobistego. W konsekwencji wzrasta czas i dyskomfort podróży, zwłaszcza w okresach porannego i popołudniowego szczytu komunikacyjnego.

Mocne strony Gminy	Słabe strony Gminy
Położenie wzdłuż korytarza transportowego Północ - Południe: droga krajowa nr 7 Warszawa - Gdansk.	Trudności komunikacyjne wewnątrz Gminy Zakroczym spowodowane nie nadążaniem rozbudowy i modernizacji układu drogowego za dynamicznym wzrostem liczby pojazdów.
Długa i bogata tradycja uprawy roli, ze szczególnym nastawieniem na rozwój przetwórstwa rolno - spożywczego.	Niewystarczająca liczba zjazdów z Drogi Krajowej nr 7 Warszawa - Gdańsk.
Funkcjonalne połączenia komunikacyjne z Warszawą i innymi miastami - PKS, prywatny transport autobusowy oraz PKP z Nowego Dworu Mazowieckiego	Znaczne rozmiary rejestrowanego bezrobocia - stopa bezrobocia ok. 16,5%. Według stanu na koniec grudnia 2006 roku z terenu Gminy Zakroczym było zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim - 375 bezrobotnych, co stanowi ok. 10% ich ogółu w powiecie nowodworskim. Znaczący odsetek bezrobotnych pozbawionych prawa do zasiłku (82%). Bezrobocie wśród ludzi młodych, w tym absolwentów szkół oraz osób o niskim poziomie wykształcenia (podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe).
Rezerwy terenów pod rozwój przedsiębiorczości oraz tereny rolne po PGR-ach.	Niższe zaangażowanie mieszkańców Gminy Zakroczym w działania na rzecz jego rozwoju i rozwiązywania różnorodnych problemów.
Działania Władz Gminy na rzecz pozyskiwania dodatkowych środków na inwestycje z różnych funduszy, w tym ze środków pomocowych Unii Europejskiej.	Niezbýt efektywna polityka promocyjna Gminy Zakroczym. Brak kompleksowego programu promocji Gminy w kraju i zagranicą.
Polityka Władz Gminy Zakroczym stawiająca na wszechstronny rozwój Gminy.	Dysproporcje w rozwoju i nakładach inwestycyjnych w różnych częściach Gminy.
Sąsiedztwo lotniska Modlin i zabytkowej Twierdzy Modlin.	

3.2.2. Ludność i sfera społeczna

Mocne strony Gminy	Słabe strony Gminy
Wysoki poziom edukacji w szkołach.	Brak w niektórych placówkach oświatowych pełnej bazy lokalowej oraz specjalistycznego sprzętu - świetlic, stołówek szkolnych, sal widowiskowej, sali gimnastycznej, komputerów, książek oraz brak wystarczającego dostępu do Internetu.
Bliskość szkół o charakterze ponadgimnazjalnym i pomałutalnym - w Nowym Dworze Mazowieckim.	Zły stan techniczny obiektów szkolnych.
Bliskość ośrodków naukowo-badawczych i szkół wyższych.	Brak odpowiedniej opieki medycznej w szkołach - pielęgniarka, lekarz szkolny, stomatolog.
Funkcjonowanie Ludowego Klubu Sportowego „Wisła - Zakroczym”	Brak specjalistów wspomagających rozwój dzieci w szkołach - psycholog i inni.
Funkcjonowanie na terenie Gminy Zakroczym placówek oświatowych: Niepubliczne Przedszkole, Szkoła Podstawowa w Zakroczymiu, Szkoła Podstawowa w Wojszczykach, Szkoła Podstawowa im. K. Makuszyńskiego w Emolinie oraz Gimnazjum nr 1 im. św. Stanisława Kostki w Zakroczymiu.	Młodo zroznicowana oferta zajęć pozalekcyjnych w niektórych placówkach oświatowych. Niedostateczne usprzętowanie i zbyt mały lokal Gminnej Biblioteki Publicznej.
Organizowanie rozrywek między miejscowościami w pitce nożnej.	Niedostatecznie rozwinięta sieć placówek kulturalno-oświatowych, turystycznych i obsługi mieszkańców.

Mocne strony Gminy	Slabe strony Gminy
Działalność organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą społeczną – Stowarzyszenie „Remedium”, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.	Brak miejsc, w których młodzież może aktywnie spędzać czas takich, jak boiska sportowe, kluby młodzieżowe, centrum rekreacji, park miejski, kino, basen.
Działalność Towarzystwa Miłośników Ziemi Zakroczymskiej.	Brak wytyczonych i wybudowanych szlaków i ścieżek rowerowych.
Działalność Radowego Stowarzyszenia „Zulu Alif” w Zakroczymiu.	Brak rozwiniętej bazy turystycznej oraz informacji turystycznej.
Zaspokajają potrzeby zdrowotne mieszkańców na poziomie lecznicza podstawowego przez istniejące placówki ochrony zdrowia - Przychodnia Rejonowa w Zakroczymiu oraz Punkt Usług Medycznych w Janowie.	Niedostateczny poziom środków finansowych przeznaczanych z budżetu Gminy Zakroczym na rozwój działalności sportowej i kulturalnej.
Aktywna działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.	Degradacja i zniszczenie historycznych forów należących do fortyfikacji Twierdzy – Modlin.
Aktywna rola Kościoła w edukacji młodzieży - organizowanie wolnego czasu i specjalnych imprez dla młodzieży.	Niedostateczna liczba patroli policyjnych w poszczególnych miejscowościach. Brak możliwości egzekwowania dostosowania prędkości pojazdów mechanicznych do warunków panujących na drogach na terenach zabudowanych.
Aktywna działalność harcerzy ZHR na terenie gminy: I Zakroczymska Drużyna Harcerz „Burza”, II Drużyna Harcerz „Iskra”, I Drużyna Harcerzy „Błyskawica”.	Brak na terenie Gminy wykwalifikowanych opiekunów do opieki nad starszymi osobami samotnymi i niezdolnymi do samodzielnej egzystencji oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób starszych, niepełnosprawnych i psychicznie chorych.
Funkcjonowanie Gminnej Biblioteki Publicznej na terenie Gminy Zakroczym.	Występuje jedynie „pomoc sąsiadka”. Narastanie zjawisk o charakterze przestępczym (chuliganizm, kradzieże, narkomania, alkoholizm).
Wydarzeniach historycznych na terenie Gminy sprzyjające rozwojowi zainteresowania obszarem: pomniki ku czci powstańców z 1831 i 1863 roku, Fort I (część fortyfikacji Twierdzy Modlin), forty w Błogosławiu, Henrysinie, Strbińskich, Swobodni i Wólce Smoszewskiej, głaz z tablicą upamiętniającą obóz hitlerowski przejściowy w 1944r., zabytkowe kwatery na cmentarzu parafialnym - tablica poświęcona poległym w obronie Zakroczyimia we wrześniu 1939 r., Góra Zankowa oraz piwnice dawnego budynku zamkowego.	Wzrastający odsetek rodzin z problemami alkoholowymi i przemocą w rodzinie.
Występowanie na terenie Gminy obiektów o znaczących walorach kulturowych, znajdujące się pod ochroną konserwatorską; późnogotycki-renaansowy kościół parafialny pw. Podniesienia Krzyża Świętego z I poł. XVI w., zespół klasztoru oo. Kapucynów: barokowy kościół Sw. Wawrzyńca z 1714 roku, barokowy klasztor oo. Kapucynów z 1758 roku, Rynek z „Latarnią” - pomnikiem ku czci powstańców z 1831 r. i 1863 r. oraz poległych w latach 1939-1945, zespół dworski w Trębkach Nowych.	
Stanowisko archeologiczne „Czabajka” we wschodniej części miasteczka Zakroczym - grodzisko z XII-XV wieku w kształcie owalnego kopca, z osadą targową i podgródziskiem na miejscu późniejszego zanku.	
Funkcjonowanie na terenie klasztoru oo. Kapucynów Centrum Duchowości „Honorarium” poświęcone działalności błogosławionego o. Honorata i aktywnie działający Ośrodek Apostolstwa Trzeźwości prowadzący rekolekcje, spotkania i wydający dwumiesięcznik „Trzeźwymy Bądźcie”.	

Mocne strony Gminy	Slabe strony Gminy
Lokalizacja Komisarnatu Policji na terenie Zakroczyimia.	
Funkcjonowanie trzech jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w: Zakroczymiu, Wojszczycach i Trębkach Nowych.	

3.2.3. Sfera ekologiczna i urządzeń ochrony środowiska

Mocne strony Gminy	Slabe strony Gminy
„Kraina Wawozów” - położenie Gminy, w tym miast Zakroczym, na wysokości skarpi wislanej, przeciętej licznymi wawozami, parowami oraz jarami wyżłobionych przez lodowce. Miejsce wyjątkowo atrakcyjne przyrodniczo i krajoobrazowo. Znaczące walory przyrodniczo-krajoobrazowe mogą stać się źródłem rozwoju rynku turystyczno-rekreacyjnego.	Zanieczyszczenie gminnych rzeczek i lasów poprzez pozostawianie śmieci i odpadów w lasach, na polach i przy drogach.
Warunki naturalne przyrodniczo-klimatyczne sprzyjające zdrowemu stylowi życia oraz rozwojowi budownictwa mieszkaniowego, rekreacji i wypoczynku - rzeka Wisła, wawozy, lasy.	Niedostatecznie rozwinięta sieć wodociągowa w mieście i kanalizacyjna w całej gminie.
Część obszaru Gminy znajduje się na terenie „Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu” utworzonego w 1997 roku.	Brak dbałości mieszkańców o stan i ochronę środowiska naturalnego.
Rezerwat przyrody o randze europejskiej „Wyspy Smoszewskie”, „Wilkliny Wislane” i „Zakole Zakroczymskie” - miejsce ostoi lęgowych mało spotykanych i ginących gatunków ptaków - brodźców, biegusów i kulików.	Zanieczyszczenie wód rzeki Wisły (w wyniku m.in. zruntu nieoczyszczonych ścieków powyżej Zakroczyimia, w tym w Warszawie).
Gmina realizuje program selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.	Finansowanie rozbudowy infrastruktury technicznej bez zaangażowania mieszkańców.
Istnienie 10 pomników przyrody - drzew o dużej wartości dendrologicznej i krajoobrazowej - dębów szypułkowych i pomnika przyrody nieożywionej - granitowego głazu narzutowego.	Brak kanalizacji deszczowej oraz koncepcji odwodnienia Gminy (wody opadowe).
Warunki sprzyjające do rozwoju agroturystyki, rolnictwa ekologicznego i produkcji zdrowej żywności.	Brak urządzeń melioracyjnych - rowów i cieków wodnych.
Gminne wysypisko odpadów komunalnych o powierzchni 5,41 ha funkcjonujące od 1997 roku. Mechanizmo - biologiczna oczyszczalnia ścieków (posiadająca możliwości rozbudowy). Pokrycie znacznej obszaru Gminy siecią wodociągową.	Nierozwiązany problem nieużywanego studni (kręgowych i głębinowych) wymagających likwidacji.
	Niedostatecznie rozwiązana problematyka składowania i utylizacji odpadów - w tym popiołu paleniskowego.
	Wysokie koszty rekultywacji komunalnego ściekowego odpadów stałych.
	Niekorzystne położenie wspólnego (Nowy Dwór Mazowiecki, Pomiechówek, Leoncin, Czosnów, Zakroczym) składowiska odpadów komunalnych w Zakroczymiu - zlokalizowanego w odległości 700 m od istniejącej zabudowy.
	Brak wykorzystania alternatywnych źródeł energii na

Mocne strony Gminy	Słabe strony Gminy
	przykład pochodzącej z biomasy. Istnienie potencjalnego realnego niebezpieczeństwa skażeń w przypadku awarii systemu z toksycznymi substancjami przemysłowymi (TSP) przewożonych Droga Krajową Nr 7 Warszawa – Gdansk.

3.2.4. Sfera gospodarcza i rolnictwo

Mocne strony Gminy	Słabe strony Gminy
Możliwość pozyskania działek o charakterze przemysłowym (ujętych w dawnym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - m.in. po byłej Mazowieckiej Strefie Ekonomicznej). Funkcjonowanie Regionalnego Towarzystwa Gospodarczego w Zakroczymiu. Położenie Gminy Zakroczym w zw. „strefie zaopatrzenia Warszawy”, która jest odbiorcą nieprzetworzonych i przetworzonych płodów rolnych. Stosunkowo niskie ceny gruntów i nieruchomości.	Duże rozrobienie gospodarstw rolnych - problemy z kupnem dużej powierzchni gruntów od jednego właściciela. Zły stan dróg dojazdowych do pól. Brak zorganizowanego skupu i przetwórstwa owoców i warzyw. Brak należytego wsparcia merytorycznego i praktycznego dla osób chcących założyć działalność gospodarczą. Brak uzbudowanych terenów przeznaczonych pod rozwój gospodarczy. Brak gminnego forum przedsiębiorców.
Duży areal użytków rolnych w ogólnej powierzchni gruntów. Wysokie kwalifikacje producentów rolnych, ich aktywność i innowacyjność - poziom produkcji nie odbiega od standardów światowych. Funkcjonowanie dwóch Stowarzyszeń producentów warzyw gruntowych, których głównymi celami działania są koncentracja produkcji, wspólna sprzedaż towarów, dążenie do obniżenia kosztów produkcji i stabilizacji cen oraz promocja towarów pochodzących z gospodarstw ekologicznych. Funkcjonowanie aa terenie Gminy oddziału Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.	
Dogodne możliwości rekreacji nad Wisłą, w lasach oraz na szlakach pieszych i rowerowych - funkcjonujący ośrodek turystyczny oraz liczne gospodarstwa agroturystyczne. Korzystne warunki do czynnego odpoczynku w stodle - w stajniach koni.	

3.2.5. Sfera przestrzenna i mieszkalnictwo komunalne

Mocne strony Gminy	Słabe strony Gminy
Posiadanie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Zakroczym.	Niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych. Brak lokali o charakterze socjalnym, zastępczym i chronionych. Brak terenów uzbudowanych umożliwiających realizację budownictwa komunalnego.
Sporządzenie Miejscowego Planu Zagospodarowania	Zły stan techniczny znacznej części istniejących

Mocne strony Gminy	Słabe strony Gminy
Przestrzennego Miasta Zakroczym.	komunalnych zasobów mieszkaniowych i ich niewłaściwa lokalizacja na terenach o wysokiej atrakcyjności dla budownictwa komercyjnego.

3.2.6. Usługi telekomunikacyjne, pocztowe oraz zaopatrzenie w energię elektryczną i gaz, drogi, komunikacja publiczna

Mocne strony Gminy	Słabe strony Gminy
Sukcesywnie rozbudowywana sieć telekomunikacyjna. Funkcjonowanie placówki Poczty Polskiej w Zakroczymiu.	Brak sieci gazowej. Niezadawalający stan techniczny oraz liczba dróg lokalnych i dojazdowych w miarę przekształcania się typu zabudowy z wiejskiego w zabudowę o charakterze osiedlowym. Słaba ewidencja dróg gminnych.
Dobre rozwinięta sieć elektroenergetyczna. Sukcesywny rozwój sieci elektroenergetycznych niskiego napięcia.	Niewystarczająca ilość chodników dla pieszych i oświetlenia ulicznego.
	Brak dróg i ścieżek rowerowych.
	Niedostateczna ilość i jakość dróg na terenach wiejskich oraz brak odwodnienia ulic i dróg pozamiejskich. Zniszczone rowy przydrożne.
	Słabo rozwinięta sieć komunikacji publicznej na terenach wiejskich.
	Niezadawalający stan techniczny dróg ponadlokalnych.

4. Możliwości finansowania inwestycji w ramach Planu Rozwoju Lokalnego

4.1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007 – 2013

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007 – 2013 (RPO WM) jest podstawowym dokumentem, na podstawie którego gminy, miasta, powiaty i inni beneficjenci będą mogli aplikować o dofinansowanie ze środków finansowych Unii Europejskiej swoich przedsięwzięć, głównie inwestycyjnych, nazywanych dalej projektami.

W celu otrzymania dofinansowania projekty muszą wpisywać się w cele poszczególnych priorytetów, zawartych w RPO WM. Poniżej podano listę wszystkich priorytetów wraz z celami i opisami przedsięwzięć, możliwymi do realizacji w ramach poszczególnych priorytetów.

4.1.1. Priorytety RPO WM

Priorytet I. Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu

Cel główny

Poprawa konkurencyjności Mazowsza poprzez tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.

Cele szczegółowe

- Zwiększenie transferu innowacji do gospodarki poprzez wzmocnienie potencjału infrastrukturalnego sfery badawczo - rozwojowej oraz wspieranie inwestycji w badania i przedsięwzięcia rozwojowe.
- Rozwój sieci powiązań gospodarczych poprzez wspieranie powstawania i rozwoju klastrów i powiązań kooperacyjnych między przedsiębiorstwami i przedsiębiorstwami a sferą badawczo - rozwojową.
- Rozwój sieci instytucji otoczenia biznesu i zwiększenie dostępności do usług doradczych i szkoleniowych oraz zwiększenie dostępności firm do kapitału zewnętrznego poprzez tworzenie systemu wsparcia finansowego przedsiębiorstw.
- Zwiększenie dostępności firm do kapitału zewnętrznego poprzez tworzenie systemu wsparcia finansowego przedsiębiorstw.
- Podniesienie konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw i MSP poprzez dostosowanie do wymogów rynkowych, w tym zapewnienie dostępu do nowych technologii, systemów certyfikacji i jakości.

43

- Poprawa infrastruktury technicznej oraz instytucjonalnej poprzez wykorzystanie endogenicznego potencjału, w tym atrakcyjnego położenia regionu i rezerw terenowych dla inwestycji.

Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu

Realizowane będą działania mające na celu wzmocnienie konkurencyjności sfery badawczo - rozwojowej poprzez wsparcie rozwoju ośrodków o wysokim potencjale badawczym. Wsparcie obejmie inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych, w tym inwestycje infrastrukturalne - budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury naukowo - badawczej jednostek naukowych, rozwój infrastruktury specjalistycznych laboratoriów.

Przewiduje się tworzenie i rozwój sieci współpracy w zakresie innowacji między MSP i sektorem badawczo - rozwojowym oraz biegunami nauki i technologii służącej transferowi nowych technologii i know-how, rozwój spójnych systemów informacji o innowacjach i promocji innowacyjności.

Projekty w ramach priorytetu skierowane będą na rozwój MSP i przedsiębiorczości innowacyjnej w regionie i podniesienie konkurencyjności mazowieckich MSP na rynku regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

Przewiduje się działania mające na celu zapewnienie odpowiednich warunków rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej oraz wspomaganie tworzenia sieci MSP nowotworzonych (start-up, spin-off) i funkcjonujących na rynku - na działania prototypowe, tworzące nowe miejsca pracy. Podniesienie konkurencyjności MSP nastąpi również poprzez wsparcie powstawania i rozwoju przedsiębiorstw innowacyjnych, wspieranie projektów celowych i wdrożeń wyników prac B+R, w celu rozwoju technologicznego i organizacyjnego przedsiębiorstw oraz ułatwienie dostępu do usług certyfikujących i standaryzacyjnych.

Przedsiębiorcy będą mogli ubiegać się o dotacje na przedsięwzięcia inwestycyjne w celu rozpoczęcia, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności gospodarczej oraz tworzenie i rozwijanie sieci i powiązań kooperacyjnych między przedsiębiorstwami.

Priorytet II. Przyspieszenie e-Rozwoju Mazowsza

Cel główny

Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez wsparcie przedsięwzięć wynikających ze Strategii e-Rozwoju Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013.

Cele szczegółowe

- Przeciwdziałanie wykluczeniu informacyjnemu.
- Rozwój e-usług.

Kategorie interwencji

- 10 - Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)
- 11 - Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe, itp.)

44

- 13 - Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja, itp.)
 14 - Usługi i aplikacje dla MSP (e-handel, kształcenie i szkolenie, tworzenie sieci, itp.)

Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu

W ramach priorytetu realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu budowy lub rozbudowy szkieletowych lokalnych i regionalnych sieci szerokopasmowych łączonych z siecią szerokopasmowo na poziomie centralnym; budowy elektronicznych platform dla zintegrowanego systemu wspomagania zarządzania na poziomie regionalnym i lokalnym, rozwoju nowoczesnej infrastruktury informatycznej i e-usług dla nauki, administracji samorządowej, publicznej ochrony zdrowia i MSP, tworzenia Publicznych Punktów Dostępu do Internetu (PIAP). Możliwa będzie także budowa, przebudowa lub wyposażenie centrów zarządzania sieciami regionalnymi lub lokalnymi oraz budowa, rozbudowa lokalnych lub regionalnych bezpiecznych systemów transmisji danych.

Priorytet III. Regionalny system transportowy

Cel główny

Poprawa spójności komunikacyjnej i przetrzeźnienia województwa mazowieckiego oraz wspomaganie dyfuzji procesów rozwojowych z głównego ośrodka regionu – Warszawy oraz z ośrodków subregionalnych na pozostałe obszary województwa.

Cele szczegółowe

- Poprawa standardu i jakości regionalnej sieci drogowej oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego.
- Poprawa dostępności i jakości usług w zakresie regionalnego transportu publicznego.
- Rozwój regionalnego transportu lotniczego.

Kategorie interwencji

- 18 - Tabor kolejowy
 23 - Drogi regionalne/lokalne
 28 - Inteligentne systemy transportu
 29 - Porty lotnicze
 52 - Promowanie czystego transportu miejskiego

Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu

Projekty realizowane w ramach priorytetu powinny stanowić uzupełnienie regionalnego układu komunikacyjnego z układem krajowym i międzynarodowym. W zakresie infrastruktury drogowej wspierane będą inwestycje polegające na budowie nowych połączeń drogowych oraz na przebudowie, rozbudowie i modernizacji istniejących dróg wojewódzkich,

powiatowych i gminnych. Poza liniową infrastrukturą drogową możliwa też będzie realizacja projektów w zakresie budowy, przebudowy, rozbudowy i modernizacji węzłów, skrzyżowań, obiektów mostowych, wiaduktów, estakad i tuneli w ciągach tych dróg.

W przypadku projektów realizowanych w ramach tego priorytetu w ich zakresie wejdzie również tworzenie zintegrowanego systemu monitorowania i zarządzania ruchem z włączeniem do tego systemu służb działających w sferze ratownictwa i bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz budowa infrastruktury towarzyszącej m. in. w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, zarządzania ruchem, ochrony środowiska, turystyki lub przyczyniająca się do realizacji polityki horyzontalnej w zakresie infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.

Projekty z zakresu infrastruktury drogowej należy podzielić na dwie grupy:

- Pierwsza dotyczy dróg o znaczeniu regionalnym tj. wojewódzkich stanowiących bezpośrednie połączenie z siecią dróg o znaczeniu krajowym i międzynarodowym.
- Drugą grupę stanowią projekty dotyczące dróg o charakterze lokalnym (gminnych i powiatowych), przyczyniające się do poprawy spójności oraz atrakcyjności inwestycyjnej i/lub turystycznej województwa w ujęciu subregionalnym. Projekty te będą też miały wpływ na poprawę warunków życia społeczności lokalnych.

Poza projektami kluczowymi realizowanymi w trybie pozakonkursowym, projekty dotyczące infrastruktury drogowej będą wdrażane w ramach oddzielnych konkursów ogłaszanych dla poszczególnych kategorii dróg. Przewiduje się, że ok. 20% środków z alokacji na Priorytet III, przeznaczonych zostanie na wsparcie infrastruktury drogowej o charakterze lokalnym.

Wsparcie transportu publicznego będzie realizowane poprzez podejmowanie niezbędnych działań inwestycyjnych, o znaczeniu regionalnym (z wyłączeniem miejskiej infrastruktury transportu publicznego, która wspierana będzie w ramach Priorytetu V - *Wzmocnienie roli miast w rozwoju regionu*).

Możliwe będzie alokowanie środków na zakup nowego bądź używanego taboru dla przewozów o charakterze regionalnym oraz na jego modernizacji, w celu poprawy bezpieczeństwa i jakości obsługi podróżnych, a także tworzenia inteligentnych systemów transportowych.

W ramach priorytetu możliwa też będzie realizacja projektów polegających na budowie parkingów „Parkuj i Jedź” w celu tworzenia węzłów komunikacyjnych integrujących różne rodzaje transportu, położonych na obrzeżach miast lub przy dworcach kolejowych i autobusowych.

W ramach priorytetu wspierane będą działania zmierzające do utworzenia regionalnych portów lotniczych, które mogłyby obsługiwać przede wszystkim tzw. „tamie linie lotnicze” oraz loty czarterowe i cargo. Będą to projekty polegające na budowie nowej infrastruktury lotniskowej i nawigacyjnej oraz przystosowującej istniejącą infrastrukturę do określonych wymogów i standardów. W ramach priorytetu możliwa będzie również budowa i modernizacja terminali pasażerskich i cargo, parkingów, dojazdów do lotnisk wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Będzie to miało szczególne znaczenie dla inspiracji rozwoju Gminy i Miasta Zakrzewo, leżących w bezpośrednim sąsiedztwie obecnie planowanego portu lotniczego. Środki Priorytetu III wspomogą zadania modernizacyjne systemu zarządzania obecnie dróg lokalnych.

Priorytet IV. Inwestycje w ochronę środowiska**Cel główny**

Poprawa stanu środowiska naturalnego województwa mazowieckiego.

Cele szczegółowe

- Ograniczenie ilości zanieczyszczeń przedostających się do powietrza, wód i gleb oraz przeciwdziałanie ich negatywnym skutkom
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury elektroenergetycznej i ciepłowniczej regionu i zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych i kogeneracyjnych wysokiej sprawności.
- Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców województwa mazowieckiego poprzez tworzenie systemów zapobiegania i zwalczania zagrożeń naturalnych i katastrof ekologicznych oraz usprawnienie zarządzania środowiskiem.

Kategorie interwencji

- 06 - Wsparcie na rzecz MSP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska (wdrożenie efektywnych systemów zarządzania środowiskiem, wdrożenie i stosowanie/uzyskanie technologii zapobiegania zanieczyszczeniom, wdrożenie czystych technologii do działalności produkcyjnej przedsiębiorstw)
- 33 - Energia elektryczna
- 35 - Gaz ziemny
- 39 - Energia odnawialna: wiatrowa
- 40 - Energia odnawialna: słoneczna
- 41 - Energia odnawialna: biomasa
- 42 - Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe
- 43 - Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią
- 44 - Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi
- 45 - Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną
- 46 - Oczyszczanie ścieków
- 47 - Jakość powietrza
- 48 - Zintegrowany system zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń
- 50 - Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów
- 51 - Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000)
- 53 - Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnymi i technologicznym)
- 54 - Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom

Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu

W ramach Priorytetu realizowane będą projekty mające pozytywny wpływ na zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej oraz zgodne ze standardami w zakresie ochrony środowiska wymaganymi w Dyrektywach Europejskich, przy

47

wykorzystaniu synergii pomiędzy ochroną zasobów naturalnych i wzrostem gospodarczym zgodnie z zaleceniami Strategii Lizbońskiej.

Cel główny Priorytetu zostanie osiągnięty dzięki działaniom inwestycyjnym w infrastrukturę w zakresie wodociągów i kanalizacji, ochrony powietrza oraz gospodarki odpadami. Realizowane będą również inwestycje w technologie wykorzystujące energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych i kogeneracyjnych o wysokiej sprawności, służące ograniczeniu nadmiernego zużycia paliw, dotyczące rozbudowy i modernizacji infrastruktury elektroenergetycznej, w tym związane z reelektryfikacją, modernizacją sieci ciepłowniczych, a także umożliwiającej przyłączenie OZE do sieci elektroenergetycznej. Ponadto wspierane będą działania zmierzające do tworzenia spójnych, kompleksowych, regionalnych systemów monitoringu środowiska oraz prognozowania, ostrzegania, reagowania i likwidacji skutków zagrożeń, zarówno naturalnych, jak i technologicznych oraz inwestycje w tym zakresie.

Realizowane będą również projekty wsparcia dla przedsiębiorstw oraz instytucji publicznych we wprowadzaniu przyjaznych środowisku technologii oraz usprawnienia zarządzania środowiskiem, a także projekty w zakresie zachowania i ochrony istniejących zasobów dziedzictwa naturalnego na terenach parków narodowych, obszarów Natura 2000 i leśnych kompleksów promocyjnych.

Priorytet V. Wzmacnianie roli miast w rozwoju regionu**Cel główny**

Wykorzystanie potencjału endogenicznego miast dla aktywizacji społeczno-gospodarczej regionu.

Cele szczegółowe

- Poprawa stanu systemów komunikacji publicznej w miastach.
- Odnowa obszarów zdegradowanych i zagrożonych marginalizacją.
- Wzrost atrakcyjności miast poprzez rozwój kultury, turystyki i rekreacji.

Kategorie interwencji

- 24 - ścieżki rowerowe
- 25 - Transport miejski
- 55 - Promowanie walorów przyrodniczych
- 56 - Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego
- 57 - Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych
- 58 - Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego
- 59 - Rozwój infrastruktury kulturalnej
- 60 - Inne wsparcie dla poprawy usług kulturalnych
- 61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich
- 78 - Infrastruktura mieszkalnictwa

48

Priorytet VII. Tworzenie i poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego**Cel główny**

Poprawa dostępności i jakości infrastruktury o charakterze społecznym.

Cele szczegółowe

- Poprawa dostępności i jakości opieki zdrowotnej
- Poprawa dostępności i jakości infrastruktury edukacyjnej.
- Poprawa dostępności i jakości infrastruktury pomocy społecznej.

Kategorie interwencji

- 75 - Infrastruktura systemu oświaty
- 76 - Infrastruktura ochrony zdrowia
- 77 - Infrastruktura opiekuńczo-wychowawcza
- 79 - Pozostała infrastruktura społeczna

Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu

Poprawa dostępności i jakości opieki zdrowotnej na szczeblu regionalnym i lokalnym będzie polegała przede wszystkim na modernizacji (w tym dostosowaniu do potrzeb osób niepełnosprawnych) placówek ochrony zdrowia oraz ich wyposażeniu w nowoczesny sprzęt zwiększający możliwości diagnozowania i leczenia. Wsparcie będzie skierowane na podniesienie jakości ochrony zdrowia, nie zaś na zwiększanie tego sektora.

W zakresie infrastruktury edukacyjnej realizowane będą projekty dotyczące budowy, rozbudowy, modernizacji (w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych) i wyposażenia przedszkoli i szkół na każdym poziomie nauczania i przyszkolonej infrastruktury m.in.: sportowej, bibliotek, laboratoriów, zaplecza socjalno-bytowego, internatów, busów, kampusów.

Realizowane będą również projekty mające na celu budowę oraz poprawę jakości wyposażenia i modernizacji obiektów pobytowych oraz opiekuńczych domów pomocy społecznej (w tym ich dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych).

Priorytet VIII. Pomoc techniczna

Nie dotyczy gmin

4.1.2. Podział finansowy RPO WM

Zgodnie z zawartymi w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007-2013 wspierający wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności – dokument zaakceptowany przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r.), w latach 2007-2013 województwo mazowieckie będzie dysponowało kwotą wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości 1 831 496 698 Euro.

Tabela 22 przedstawia szacunkową alokację środków publicznych wspólnotowych i krajowych dla województwa mazowieckiego na lata 2007-2013 w podziale na priorytety.

Tabela 22: Alokacja EFRR na Priorytety RPO WM 2007-2013 (w Euro)

Priorytet	Środki UE	Rozkład (EFRR) procentowy
RPO WM	1 831 496 698	100,00
I. Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu	430 401 724	23,50
II. Przyspieszenie e-rozwoju Mazowsza	205 127 630	11,20
III. Regionalny system transportowy	538 460 029	29,40
IV. Inwestycje w ochronę środowiska	197 801 644	10,80
V. Wzmocnienie roli miast w rozwoju regionu	137 362 252	7,50
VI. Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji	102 563 815	5,60
VIII. Tworzenie i poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego	164834 703	9,00
VIII. Pomoc techniczna	54 944 901	3,00

Pełna informacja dot. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego znajduje się na stronie www.mazovia.pl.

4.2. Europejski Fundusz Społeczny (EFS)

Europejski Fundusz Społeczny będzie finansował działania /projekty przygotowywane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Dążąc do efektywnego rozwoju zasobów ludzkich, Program będzie koncentrował wsparcie na następujących obszarach:

- zatrudnienie,
- edukacja,
- integracja społeczna,
- rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw,
- zagadnienia związane z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich,
- budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli,
- wdrażaniem zasady dobrego rządzenia
- promocją zdrowia zasobów pracy.

Priorytety celu - konwergencja

- Turystyka, w tym promowanie walorów przyrodniczych jako potencjału dla zrównoważonego rozwoju turystyki;
- Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego w ramach wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego;
- pomoc na rzecz poprawy jakości świadczenia usług turystycznych poprzez wprowadzanie nowych usług o większej wartości dodanej oraz na rzecz ułatwienia powstania nowych, zrównoważonych kierunków turystyki;
- Inwestowanie w kulturę, w tym ochrona, promowanie i zachowanie dziedzictwa kulturowego;
- Rozwój infrastruktury kulturalnej wspierającej rozwój społeczno-gospodarczy, zrównoważonej turystyki i zwiększoną atrakcyjność regionu;
- Pomoc na rzecz poprawy jakości świadczenia usług kulturalnych poprzez nowe usługi o większej wartości dodanej;
- Inwestycje transportowe, w tym zintegrowane strategie promocji transportu przyjaznego środowisku, przyczyniające się do poprawy dostępności i jakości usług transportu pasażerskiego i towarowego, z myślą o uzyskaniu bardziej zrównoważonego podziału na różne rodzaje środków transportu oraz w celu promowania systemów intermodalnych i ograniczania ich oddziaływania na środowisko.

Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu

W ramach priorytetu zaplanowano przedsięwzięcia z zakresu poprawy systemu transportu publicznego w miastach, z wyłączeniem warszawskiego obszaru metropolitalnego. Wsparcie będzie skierowane na rozwój infrastruktury, zakup taboru, tworzenie zintegrowanych systemów miejskiego transportu publicznego oraz infrastrukturę towarzyszącą w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego i ochrony środowiska. W celu zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników dróg możliwa będzie budowa zintegrowanych systemów monitorowania i zarządzania ruchem.

Na obszarach kryzysowych miast, w tym na terenach poprzemysłowych i powojaskowych, wskazanych w lokalnych programach rewitalizacji, gdzie na procesy degradacji budowlanej i funkcji przestrzennych nakładają się zjawiska degradacji gospodarczych lub społecznych.

Odnowa zasobów mieszkaniowych będzie możliwa na obszarach kryzysowych, na których występują, co najmniej dwa niekorzystne zjawiska społeczne: wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego, wysoka stopa długotrwałego bezrobocia, niekorzystne tendencje demograficzne, niski poziom wykształcenia, wysoki poziom przestępczości, degradacja środowiska, mała aktywność gospodarcza, wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych, narodowościowych lub uchodźców. Dodatkowo musi występować niski poziom wartości zasobów mieszkaniowych lub niski poziom wydajności energetycznej budynków. Wsparcie skierowane zostanie na renowację części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz na renowację i adaptację budynków na cele mieszkaniowe z przeznaczeniem dla rodzin o niskich dochodach lub osób o szczególnych potrzebach.

W ramach priorytetu można będzie realizować przedsięwzięcia z zakresu ochrony i odnowy zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym obiektów i zespołów zabytkowych, obiektów sakralnych, zespołów fortyfikacyjnych, budowli i zespołów obronnych, parków

zabytkowych oraz obiektów poprzemysłowych. Wsparcie uzyskają działania dotyczące digitalizacji zasobów dziedzictwa kulturowego. Możliwy będzie rozwój infrastruktury kulturalnej oraz infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w obszarze kultury.

Wsparcie zostanie skierowane na rozwój infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej, w tym infrastruktury rowerowej. Możliwe będzie tworzenie produktów turystycznych. W ramach promocji turystyki wspierane będą imprezy promocyjne, programy rozwoju, centra informacji turystycznej oraz interaktywna sieć informacji internetowej.

Priorytet VI. Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji

Cel główny

Wzrost znaczenia turystyki jako czynnika stymulującego rozwój społeczno-gospodarczy regionu.

Cel szczegółowy

Promocja i zwiększanie atrakcyjności turystycznej regionu.

Kategorie interwencji

- 24 - Ścieżki rowerowe
- 55 - Promowanie walorów przyrodniczych
- 56 - Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego
- 57 - Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych
- 58 - Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego
- 59 - Rozwój infrastruktury kulturalnej
- 60 - Inne wsparcie dla poprawy usług kulturalnych

Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu

W ramach priorytetu możliwa będzie realizacja przedsięwzięć, zlokalizowanych poza terenami miast, mających na celu wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych regionu dla rozwoju sektora turystyki.

Wspierane będą działania z zakresu ochrony i odnowy obiektów i zespołów zabytkowych lub historycznych służące poszerzeniu oferty turystycznej. Możliwa będzie digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego. Wspierany będzie rozwój infrastruktury kulturalnej oraz społeczeństwa informacyjnego w obszarze kultury.

Wsparcie zostanie skierowane na rozwój infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej, w tym infrastruktury rowerowej. Możliwa będzie realizacja projektów polegających na tworzeniu produktów turystycznych oraz projektów sieciowych tworzących spójny produkt turystyczny. Wspierane będą działania dotyczące promocji walorów turystycznych regionu: imprezy promocyjne, programy rozwoju, centra informacji turystycznej, interaktywna sieć informacji internetowej oraz współpraca międzyregionalna w zakresie promocji regionu.

Celem głównym Programu jest: umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa. Program składa się z 11 Priorytetów, realizowanych zarówno na poziomie centralnym jak i regionalnym. W ramach komponentu centralnego środki zostaną przeznaczone przede wszystkim na wsparcie efektywności struktur i systemów instytucjonalnych, natomiast środki komponentu regionalnego zostaną przeznaczone na wsparcie dla osób i grup społecznych.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki finansowany będzie w 85% ze środków Unii Europejskiej (Europejskiego Funduszu Społecznego) oraz w 15% ze środków krajowych. Całość kwoty, jaką przewidziano na realizację Programu, wynosi prawie 11,5 mld Euro, w tym wkład finansowy Europejskiego Funduszu Społecznego to ponad 9,7 mld Euro a pozostałą część stanowią środki krajowe.

Program stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed państwami członkowskimi UE, w tym również Polską, stawia odnowiona Strategia Lizbońska. Do wyzwań tych należą: uczyńnięcie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji i podejmowania pracy, rozwijanie wiedzy i innowacji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy.

Zgodnie z założeniami Strategii Lizbońskiej oraz celami polityki spójności krajów unijnych, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego przyczynia się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wsparcia wzrostu konkurencyjności gospodarki.

4.3. Finansowanie inwestycji w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym

Ustawa z dn. 28.07.2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym jest nowym instrumentem polityki finansowej gminy w zakresie możliwości finansowania realizacji inwestycji gminnych.

Ustawa ta wraz z Rozporządzeniami: z dn. 9.06.2006 r. - *W sprawie szczegółowego zakresu, form i zasad sporządzania informacji dot. Umów o partnerstwie publiczno-prywatnym*, z dn. 21.06.2006 r. - *W sprawie ryzyk związanych z realizacją w ramach partnerstwa publiczno - prywatnego* oraz z dn. 30.06.2006 r. - *W sprawie niezbędnych elementów analizy przedsięwzięcia w ramach partnerstwa publiczno - prywatnego*, przedstawia szczegółowo analizy poprzedzające podjęcie decyzji o realizacji przedsięwzięcia w formule PPP.

Zakres analizy powinien zawierać określenie :

- zakresu przedsięwzięcia wraz z jego harmonogramem,
- zakresu analizy ekonomiczno-financeowej,
- zakresu analizy prawnej,
- rodzajów ryzyka i wrażliwości przedsięwzięcia na rodzaje ryzyka.

Wynik analizy powinien umożliwić udzielenie odpowiedzi na pytania:

- Czy inwestycja jest osiągalna pod względem finansowym?
- Czy wstępne wyniki wskazują, że PPP może być korzystniejszym rozwiązaniem?

Umowa może być podpisana, jeżeli wyniki przeprowadzonych wcześniej analiz wykazą, że ten sposób realizacji inwestycji jest korzystniejszy dla interesu publicznego

Definicja korzyści wyraża się w:

- oszczędności w wydatkach podmiotu publicznego,
- podniesieniu standardu świadczonych usług
- obniżeniu uciążliwości dla otoczenia.

Ze względu na niewystarczające zwykle środki z budżetu Gminy na realizację inwestycji gminnych, ten instrument wydaje się być bardzo interesującym elementem poszerzania tych możliwości.

5. Rodzaj zadań wpływających na poprawę sytuacji na obszarze Gminy

Poniżej podano listę tematyczną zadań wg której uszeregowano projekty już zgłoszone do realizacji w ramach Planu Rozwoju Lokalnego. Następnym krokiem będzie nadanie priorytetu poszczególnym projektom, według metody i kryteriów podanych w następnych rozdziałach. Dzięki takiemu działaniu uzyska się wiarygodne priorytety oraz uszeregowaną listę projektów do realizacji.

Projekty będą umieszczane w następujących Grupach Tematycznych:

Grupa Tematyczna I: W zakresie rozwijania potencjału gospodarczego Gminy Zakroczym:

1. Pobudzanie gospodarki lokalnej.
2. Rozwój sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw.
3. Rozwój nowoczesnych form gospodarki opartych o wysokie technologie i budowa społeczeństwa informacyjnego.

Grupa Tematyczna II: W zakresie poprawy jakości życia mieszkańców

4. Podniesienie kwalifikacji mieszkańców – rozwój edukacji
5. Rozwój infrastruktury społecznej gminy i zapobieganie marginalizacji społecznej
6. Rozbudowa, remonty i modernizacje tkanki mieszkaniowej Gminy
7. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i partycypacji społecznej mieszkańców
8. Rozwój funkcji turystycznych, rekreacyjnych i sportowych Gminy.
9. Zmniejszenie stopy bezrobocia w mieście.
10. Dostęp do dóbr kultury.
11. Podniesienie standardów opieki zdrowotnej.

Grupa Tematyczna III: W zakresie infrastruktury technicznej

12. Rozwój infrastruktury technicznej Gminy,
13. Usprawnienie infrastruktury komunikacyjnej
14. Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska naturalnego.

6. Lista przedsięwzięć proponowanych do realizacji w ramach Programu Rozwoju Lokalnego na lata 2007-2013

6.1. Rozwijanie potencjału gospodarczego Gminy Zakroczym

1. Pobudzanie gospodarki lokalnej

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Utworzenie Centrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Zawodowego w Zakroczymiu	1 500 000	1 275 000	225 000	2008-2010
	Przebudowa fortu „Prochownia”	2 500 000	2 125 000	375 000	2008-2010
	Modernizacja Rynku w Zakroczymiu	1 000 000	850 000	150 000	2007-2012
	polegająca przebudowie wodociągu, kanalizacji sanitarnej, napowietrznej linii energetycznej na kablową, napowietrznej linii telefonicznej na kablową, budowie nowej nawierzchni placu, odwodnienia.				
	Budowa ratusza	1 000 000	850 000	150 000	2009-2010
	R A Z E M	6 000 000	5 100 000	900 000	

2. Rozwój sektora Małej i Średniej Przedsiębiorczości

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR	Wkład własny	Okres realizacji
I.	Modernizacja przestrzeni w celu wykorzystania atrakcyjności terenów nad Wisłą: zagospodarowanie turystyczne terenów przylegających do skarp, promenady widokowe	2 500 000	2 125 000	375 000	2008-2010
R A Z E M		2 500 000	2 125 000	375 000	

57

3. Rozwój nowoczesnych form gospodarki opartych o wysokie technologie i budowa społeczeństwa informacyjnego

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR	Wkład własny	Okres realizacji
I.	Wdrożenie lokalnego systemu usług informacyjnych w Gminie Zakroczym	3 000 000	2 550 000	450 000	2008-2011
R A Z E M		3 000 000	2 550 000	450 000	

58

6.2. Poprawa jakości życia mieszkańców

4. Podniesienie kwalifikacji mieszkańców – rozwój edukacji

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Budowa Centrum Kultury wraz z biblioteką w Zakroczymiu	1 500 000	1 275 000	225 000	2010-2011
R A Z E M		1 500 000	1 275 000	225 000	

59

5. Rozwój infrastruktury społecznej Gminy i zapobieganie marginalizacji społecznej

Lp.	Nazwa projektu	Koszt Brutto PLN	EFRR	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Wybudowanie placu zabaw dla dzieci w miejscowości Wygoda Smoszewska	20 000	17 000	3 000	2011
2.	Rozbudowa i termomodernizacja Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Zakroczymiu	5 000 000	4 250 000	750 000	2007-2010
3.	Pozyskanie terenów (wykup) dla rozwoju sportu młodzieżowego oraz budowa infrastruktury dla rozwoju sportu dziecięcego i młodzieżowego	4 500 000	3 825 000	675 000	2008-2011
4.	Budowa przedszkola w Zakroczymiu	1 500 000	1 275 000	225 000	2009-2010
R A Z E M		11 020 000	9 367 000	1 653 000	

60

6. Rozbudowa, remonty i modernizacja tkanki mieszkaniowej Gminy

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Budowa Budynków Komunalnych przy ul. Kozłńskiego i Warszawskiej	10 000 000	8 500 000	1 500 000	2008-2013
2.	Termomodernizacja budynków Wspólnoty przy ul. Warszawskiej 25a i 25b w Zakroczymiu	200 000	170 000	30 000	2008-2009
R A Z E M		10 200 000	8 670 000	1 530 000	

7. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i partycypacji społecznej mieszkańców

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR/EFIS	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Rozbudowa sieci placówek w Gminie – kluby młodzieżowe i świetlice socjoterapeutyczne	1 500 000	1 275 000	225 000	2008-2011
2.	Rozbudowa i modernizacja istniejącej strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Zakroczymiu	400 000	340 000	60 000	2007-2009
3.	Monitoring centrum miasta	50 000	42 500	7 500	2007-2009
R A Z E M		1 950 000	1 657 500	292 500	

8. Rozwój funkcji turystycznych, rekreacyjnych i sportowych Gminy

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Budowa ścieżek rowerowych i tras turystycznych na terenie Gminy	600 000	510 000	90 000	2009-2012
2.	Budowa 2 przystani wodnych z punktami widokowymi w Zakolu Wisły	1 000 000	850 000	150 000	2008
3.	Budowa boiska sportowego na terenie Gminy	5 000 000	4 250 000	750 000	2011-2013
R A Z E M		6 600 000	5 610 000	990 000	

63

9. Zmniejszenie stopy bezrobocia w Zakroczymiu

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Budowa sieci placówek integracji zawodowej w Gminie	600 000	510 000	90 000	2009-2012
R A Z E M		600 000	510 000	90 000	

64

6. Rozbudowa, remonty i modernizacja tkanki mieszkaniowej Gminy

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Budowa Budynków Komunalnych przy ul. Kozłńskiego 1 w Warszawie	10 000 000	8 500 000	1 500 000	2008-2013
2.	Termomodernizacja budynków Wspólnoty przy ul. Warszawskiej 25a i 25b w Zakroczymiu	200 000	170 000	30 000	2008-2009
R A Z E M		10 200 000	8 670 000	1 530 000	

7. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i partycypacji społecznej mieszkańców

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR/EFŚ	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Rozbudowa sieci placówek w Gminie - kluby młodzieżowe i świetlice socjoterapeutyczne	1 500 000	1 275 000	225 000	2008-2011
2.	Rozbudowa i modernizacja istniejącej strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Zakroczymiu	400 000	340 000	60 000	2007-2009
3.	Monitoring centrum miasta	50 000	42 500	7 500	2007-2009
R A Z E M		1 950 000	1 657 500	292 500	

10. Dostęp do dóbr kultury

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Rewaloryzacja Grodu „Czubyka”	1 200 000	1 020 000	180 000	2010-2012
2.	Rewaloryzacja systemu fortecznego Twierdzy Modlin na terenie Gminy	2 000 000	1 700 000	300 000	2009-2011
3.	Renowacja cmentarza żydowskiego w Zakroczyńsku	100 000	85 000	15 000	2008
R A Z E M		3 300 000	2 805 000	495 000	

65

11. Podniesienie standardów opieki zdrowotnej

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR/EFS	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Modernizacja Ośrodka Zdrowia w Zakroczyńsku i w Janowie	500 000	425 000	75 000	2008-2009
R A Z E M		500 000	425 000	75 000	

66

6.3. Infrastruktura techniczna Gminy

12. Rozwój infrastruktury technicznej Gminy

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Budowa gazociągu na terenie Gminy Zakroczym	3 000 000 (Gmina) 17 000 000 (Sp. Gazowni)	2 550 000	450 000	2007-2010
2.	Modernizacja oświetlenia na terenie Gminy	350 000	297 500	52 500	2007-2010
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy	1 000 000	850 000	150 000	2011
4.	Budowa kanalizacji deszczowej i systemu osadnikowo-retencyjnego dla przechwytywania wody deszczowej	4 000 000	3 400 000	600 000	2010-2012
R A Z E M		25 350 000	7 097 500	1 252 500	

67

13. Usprawnienie infrastruktury komunikacyjnej

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Modernizacja drogi gminnej ul. Gałachy w Zakroczymiu	1 500 000	1 275 000	225 000	2009-2010
2.	Modernizacja dróg gminnych ul. Gdaiska, ul. Szkolna, ul. Rybacka w Zakroczymiu	800 000	680 000	120 000	2009-2012
3.	Modernizacja drogi gminnej ul. Duchowizna w Zakroczymiu	1 000 000	850 000	150 000	2009-2012
4.	Modernizacja drogi gminnej ul. Klasztorna w Zakroczymiu	1 000 000	850 000	150 000	2008-2009
5.	Modernizacja drogi gminnej ul. BWTZ w Zakroczymiu	500 000	425 000	75 000	2008-2009
6.	Renowacja miejskich ciągów komunikacyjnych pieszych oraz placów Modernizacja nawierzchni drogi wraz z chodnikami w ul. o.H. Kozmńskiego w Zakroczymiu	700 000	595 000	105 000	2009-2013
7.	Modernizacja nawierzchni drogi wraz z chodnikami w ul. Wyszogrodzkiej w Zakroczymiu	150 000	12 750	22 500	2008-2009
8.	Uporządkowanie układu drogowego w parowach Zakroczymskich na terenie miasta Zakroczym (rewitalizacja parowów zakroczymskich: ul. Parowa Okólna, Parowa Płocka, Parowa Klasztorna, Parowa Warszawska, ul. Starostwo)	10 000 000	8 500 000	1 500 000	2009-2013
R A Z E M		15 650 000	13 302 500	2 347 500	

68

7. Ranking projektów – metoda realizacji

7.1. Kryteria rankingu przedsięwzięć w ramach Planu Rozwoju Lokalnego

W celu dokonania wyboru projektów ujętych w Planie Rozwoju Lokalnego najbardziej priorytetowych z punktu widzenia interesów Gminy – należy ustalić kryteria ważności zadań, przypisując im określone wagi w przedziale od 0 do 10 (0 – najmniejsza ważność dla rozwoju Gminy Zakroczym, 10 – największa ważność dla rozwoju Gminy Zakroczym).

Tabela 23. Proponowane wagi dla projektów ujętych w Planie Rozwoju Lokalnego

Lp.	Kryterium	Waga
1	Tworzenie nowych miejsc pracy	10
2	Nowoczesna infrastruktura techniczna	8
3	Wpływ na rozwój gospodarczy gminy	9
4	Rozwój edukacji	7
5	Bezpieczeństwo mieszkańców	6
6	Sport i turystyka	5
7	Możliwość współfinansowania zewnętrzznego	10
8	Poprawa warunków zamieszkania	5

Dla każdego z projektów określony zostanie stopień spełnienia każdego kryterium w następujący sposób:

- 3 – przedsięwzięcie całkowicie spełnia wyznaczone kryterium,
- 2 – przedsięwzięcie w znacznym stopniu spełnia wyznaczone kryterium,
- 1 – przedsięwzięcie w niewielkim stopniu spełnia wyznaczone kryterium,
- 0 – przedsięwzięcie nie spełnia wyznaczonego kryterium.

Maksymalna ocena, jaką uzyskać może każdy projekt: **180 punktów**

14. Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska

Lp.	Nazwa projektu	Koszt brutto	EFRR	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Budowa wodociągu w miejscowościach: Sniadowo, Wygoda Smoszewska, Smoły, Zreby, Henrysin, Wojszyce	920 000	782 000	138 000	2010-2011
2.	Modernizacja systemu przeciwpowodziowego	500 000	425 000	75 000	2009-2012
3.	Modernizacja stacji uzdatniania wody w: • Wojszycach • Henrysinie • Zakroczymiu	3 000 000	2 550 000	450 000	2009-2011
4.	Rekultywacja końcowa składowiska odpadów komunalnych w Zakroczymiu	4 000 000	3 400 000	600 000	2009-2010
5.	Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w ul. Wyszogrodzkiej w Zakroczymiu	400 000	340 000	60 000	2008
6.	Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi na odcinku ul. Klasztorna-BWITZ w Zakroczymiu	800 000	680 000	120 000	2008
7.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w ul. Gałachy-Utrata w Zakroczymiu	1 500 000	1 275 000	225 000	2008
8.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w ul. Pioniska, Ostrzykowiżna, Duchowizna, Parowa Plocka, Pieczubugi, Odpadki w Zakroczymiu	6 000 000	5 100 000	900 000	2008-2011
9.	Budowa wodociągu wraz z przyłączami domowymi w ciągu ul. Gałachy w Zakroczymiu	300 000	255 000	45 000	2009
10.	Rewaloryzacja przyrodnicza rzeki Strugi	200 000	170 000	30 000	2009
11.	Rewaloryzacja ciekła wodnego w Rezerwacie przyrody „Kępa Zakroczymiska”	200 000	170 000	30 000	2010
R A Z E M		17 820 000	15 147 000	2 673 000	

9. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

9.1. System monitorowania

W celu zapewnienia nadzoru nad prawidłowym przebiegiem realizacji zadań ujętych w Planie Rozwoju Lokalnego powołany zostanie Komitet Monitorujący. Poszczególne członkowie Komitetu powołani zostaną Zarządzeniem Burmistrza Gminy. W skład Komitetu Monitorującego wejdą:

- Burmistrz Gminy,
- Zastępca Burmistrza Gminy,
- Sekretarz Gminy,
- Skarbnik Gminy,
- Przewodniczący Komisji Rady Gminy,
- przedstawiciele Powiatowego Urzędu Pracy (opcjonalnie)
- przedstawiciele organizacji gospodarczych Gminy,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,

Do zadań Komitetu Monitorującego należy będzie nadzorowanie sprawnego wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego, przebiegu realizacji ujętych w nim przedsięwzięć i weryfikowanie zapisów zawartych w niniejszym dokumencie. Wnioski z prac Komitetu Monitorującego będą przedstawiane Radzie Gminy.

Komitet Monitorujący będzie się zbierał co najmniej raz w roku, w czwartym kwartale kolejnego roku kalendarzowego. Ponadto jego posiedzenia będą się odbywały w miarę potrzeb w zależności od wdrażania Planu oraz Funduszy Strukturalnych w Polsce. Posiedzenia Komitetu zwołuje Burmistrz Gminy.

Burmistrz Gminy wyznaczy referat odpowiedzialny za przygotowanie sprawozdań rocznych z realizacji Planu na potrzeby Komitetu Monitorującego.

Plan Rozwoju Lokalnego będzie corocznie aktualizowany.

9.2. Sposoby oceny (ewaluacji) wyników Planu Rozwoju Lokalnego

Ocena wyników realizacji Planu Rozwoju Lokalnego będzie dokonywana przez Komitet Monitorujący. Będzie ona polegała na weryfikacji założeń przyjętych w Planie dotyczących poszczególnych przedsięwzięć, które wyrażone są w postaci odpowiednich wskaźników. Dla każdego projektu ujętego w Planie na lata 2007 – 2013 (finansowanie do roku 2015) zostanie przyjęte odpowiednie wskaźniki osiągnięcia celu w postaci: produktu i rezultatu. Ich wartości będą podstawą do weryfikacji poszczególnych zadań, a tym samym do weryfikacji realizacji całego Planu. Komitet Monitorujący z przeprowadzonej oceny przygotowuje raport wraz z oceną wdrażania Planu. Za wykonanie poszczególnych zaleceń po dokonanej ocenie odpowiedzialne będą merytoryczne referaty Urzędu Gminy, bądź jednostki organizacyjne.

UWAGA: lista obowiązujących wskaźników zostanie podana w RPO WM w IV kwartale 2007 roku.

9.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Na każdym etapie tworzenia, wdrażania i monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego zaangażowane będą podmioty reprezentujące zarówno sektor prywatny, publiczny, jak i organizacje pozarządowe.

Na etapie tworzenia Planu będzie on konsultowany z członkami wszystkich Komisji Rady Gminy. Poza tym Plan przesłany zostanie do organizacji gospodarczych Gminy.

Dodańkowo przedstawiciele wszystkich sektorów będą reprezentowani w Komitecie Monitorującym, który ma kluczowy wpływ na jego wdrażanie i ocenę.

9.4. Public relations Planu Rozwoju Lokalnego

Public relations Planu polegać będzie w szczególności na rozpowszechnianiu jego zapisów wśród lokalnej społeczności Gminy Zakroczym. Do tego celu wykorzystane zostaną m.in. instrumenty komunikacji społecznej. Projekt Planu będzie przedmiotem konsultacji z przedstawicielami wszystkich komisji Rady Gminy.

Po zatwierdzeniu Planu zostanie on zamieszczony na oficjalnej stronie internetowej Gminy Zakroczym.

10. Zakończenie

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Zakroczym (PRL) powinien przyczynić się do realizacji najważniejszych celów rozwojowych Gminy.

Głównym zadaniem Planu jest zaprogramowanie działań samorządu w dłuższej perspektywie czasowej. PRL przyczynić się ma do realizacji strategicznych inwestycji w gminie poprzez koncentrację i optymalizację wykorzystania środków własnych gminy oraz maksymalne wykorzystanie dostępnych środków z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej.

Powstały dokument rozwoju Gminy Zakroczym zawiera przegląd najistotniejszych kwestii mających wpływ na przyszłość miasta. Został on opracowany zgodnie z zasadami programowania oraz partnerstwa społecznego, przyjętymi i ogólnie akceptowanymi dla tego rodzaju dokumentów strategicznych.

W ciągu kolejnych 7 lat, działania zmierzające do osiągnięcia wytyczonych, społecznie i gospodarczo pożądaných kierunków rozwoju Gminy Zakroczym, będą na bieżąco monitorowane.

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem o charakterze strategicznym, zatem jego realizacja będzie poddawana systematycznej kontroli i ocenie.

Należy podkreślić, że Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Zakroczym na lata 2007 – 2013 nie jest dokumentem statycznym, ale dynamicznym, zatem wymaga bieżącej aktualizacji, zawsze w przypadku zmian dokumentów programowych na szczeblu regionalnym lub krajowym, a programowo i systematycznie - w każdym czwartym kwartale roku.

Bibliografia

1. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, *Podręcznik procedur wdrażania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego*, Warszawa, 2006
2. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, *Uzupełnienie Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego*, Warszawa, 2004
3. *Narodowy Plan Rozwoju*, Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14.01.2003 r., Warszawa, 2004
4. Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, *ZPORR – Uzupełnienie Programu*, Warszawa, 2004
5. Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, *Sektorowy Program Operacyjny Rozwoj Zasobów Ludzkich 2004-2006*, Warszawa, 2003
6. L. Frąckiewicz red., *Wykluczenie, rewitalizacja, spójność społeczna*, Katowice-Warszawa, 2004
7. *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Zakroczym do roku 2020*
8. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zakroczym*
9. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Zakroczym
10. Program gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Zakroczym na lata 2004-2008
11. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Zakroczym na lata 2005-2011
12. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Zakroczym, 2007
13. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zakroczym
14. Gminny Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Zakroczym
15. Strony www:
  - www.mazovia.pl
  - www.zakroczym.pl
  - www.funduszeszestruczuralne.gov.pl
  - www.stat.gov.pl
  - www.efs.gov.pl
  - www.praca.gov.pl

PRZEWIDUJĄCY
Rady Gminy Zakroczym
Cyryl Nowakowski